

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 26

4 квітня 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань
Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 26 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03
E-mail: siaz@pochta.ru
www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги 3

Аналітичний ракурс

Симоненко О.

Державна програма активізації
економічного розвитку України: думки експертів **4**

Законодавча влада 25

Виконавча влада 38

Політика 48

Економіка 53

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій. **58**

Під головуванням Президента відбулося засідання Комітету з економічних реформ

Під головуванням Президента України В. Януковича відбулося засідання Комітету з економічних реформ на тему: «Поліпшення умов ведення бізнесу: практичні кроки уряду та місцевої влади».

За словами глави держави, нині залишається дуже актуальним питання збереження темпів зростання економіки, яке залежить безпосередньо від надходження інвестицій в Україну. «Нам потрібно активніше запроваджувати реформи для поліпшення бізнес-клімату», – сказав В. Янукович на початку засідання. Він звернув особливу увагу на важливість продовження дерегуляції.

Учасники засідання заслухали доповідь Кабінету Міністрів про роботу, проведену в напрямі поліпшення інвестиційного клімату, зокрема про виконання доручення глави держави щодо входження України до сотні кращих країн у рейтингу Світового банку за легкістю ведення бізнесу, реформування системи надання адміністративних послуг, подальшого спрощення системи державного нагляду за діяльністю господарюючих суб'єктів.

Також обговорювалися питання активізації роботи регіонів з імплементації реформ, спрямованих на поліпшення бізнес-клімату на місцевому рівні та на залучення інвестицій (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (<http://www.president.gov.ua/news/27281.html>). – 2013. – 2.04*).

ДОВІДКА

Комітет з економічних реформ, відповідно до Указу Президента України від 17 березня 2010 р. № 355, є консультативно-дорадчим органом при Президентові України, створеним з метою впровадження системних економічних реформ, спрямованих на вихід із фінансової та економічної

кризи, на забезпечення сталого економічного розвитку України як передумови зростання добробуту її населення.

Основними завданнями Комітету з економічних реформ є:

- опрацювання з урахуванням нинішньої соціально-економічної ситуації в Україні та на основі кращого світового досвіду напрямів і механізмів здійснення економічних реформ відповідно до Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»;
- підготовка національних планів дій щодо впровадження Програми економічних реформ на 2010–2014 рр. «Заможне суспільство, конкурентоспроможна економіка, ефективна держава»;
- забезпечення підготовки для внесення Президентом України на розгляд Верховної Ради України законопроектів, спрямованих на реалізацію Програми;
- залучення громадськості до обговорення пропозицій щодо напрямів і механізмів здійснення економічних реформ, найважливіших законопроектів з цих питань, забезпечення врахування позиції громадськості в процесі реалізації економічних реформ;
- здійснення аналізу ефективності реалізації Програми, стану виконання національних планів і підготовка пропозицій щодо коригування Програми й національних планів;
- сприяння формуванню позитивного іміджу України у зв'язку з проведенням економічних реформ, а також доведенню до міжнародної спільноти об'єктивної інформації про зміст і стан економічних реформ в Україні.

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

О. Симоненко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ, канд. політичних наук

Державна програма активізації економічного розвитку України: думки експертів

Кабінет Міністрів України 25 березня оприлюднив Державну програму активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. Програма, яку Кабмін затвердив постановою № 187 ще 27 лютого, через місяць з'явилася на офіційному сайті уряду.

Раніше Прем'єр-міністр М. Азаров заявив, що на Програму активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. потрібно приблизно 380 млрд грн. Він також зазначив, що джерелами

фінансування Програми передбачено кошти з держбюджету, кошти міжнародних фінансових організацій, приватні інвестиції і механізм держгарантій. Основним результатом Держпрограми, на думку розробників, має стати прискорення зростання валового внутрішнього продукту (ВВП) до 2,5–3,4 % у 2013 р. і до 3–4 % у 2014 р.

За час роботи над документом автори Держпрограми провели ряд переговорів з Міжнародним валютним фондом, Всесвітньою організацією торгівлі щодо перегляду митних ставок, представниками європейських структур, результатом яких стало чітке розуміння того, що рік буде складним як для вітчизняної, так і для світової економіки. «Ця програма розроблена з метою впровадження нових підходів до модернізації пріоритетних галузей економіки на найближчі два роки для активізації її розвитку», – наголошується в документі.

На думку експертів, однією з важливих її особливостей є активне залучення банків до фінансування пріоритетних проєктів, спрямованих на імпортозаміщення і підвищення енергоефективності. Передбачається, що банки стануть серйозним фільтром при відборі проєктів, яким буде надаватися держпідтримка, наприклад у вигляді гарантій за кредитами або компенсації відсоткової ставки, а також відповідатимуть за цільове використання виділених коштів.

Документом передбачається проведення структурних змін в економічному й соціальному житті країни шляхом підвищення ефективності державного керування, модернізації базових галузей економіки, формування сприятливого економічного середовища для розвитку бізнесу й приватної ініціативи. «Виконання цієї Програми має забезпечити прискорення розвитку пріоритетних галузей економіки, сприяти позитивним структурним зрушенням в економіці, диверсифікації і зниженню енергоємності виробництва», – наголошується в документі.

Автори документа вважають, що активізація розвитку національної економіки сприятиме підвищенню соціальних стандартів і рівня добробуту громадян, збільшенню кількості робочих місць.

Програма розвитку економіки на 2013–2014 рр., підготовлена урядом, визначає шість пріоритетів для реалізації державної економічної політики. Їх комплексна реалізація надасть можливість забезпечити оптимістичні очікування економічного зростання.

За словами І. Прасолова, міністра економічного розвитку і торгівлі України, «пріоритетом номер один стане підвищення конкурентоспроможності економіки як основи для побудови сильної держави.

Уряд повністю усвідомлює, що послідовна й жорстка фінансова політика є необхідною передумовою для макроекономічної стабільності та ефективного надання соціальних послуг. Для забезпечення макроекономічної збалансованості уряд насамперед дотримуватиметься політики збалансованого бюджету за рахунок упорядкування державних витрат.

Другий пріоритет – поліпшення інвестиційних умов. Найбільше значення повинні мати системні заходи, пов'язані зі створенням сприятливих умов для бізнесу. Це наш пріоритет у будь-яких умовах, у тому числі і в кризових. У цьому напрямі акцент зроблено на вдосконаленні бізнес-клімату в державі. Передбачається зменшення втручання контролюючих органів у господарську діяльність шляхом прийняття проекту закону України «Про внесення змін до Закону України “Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності”» (щодо обмеження втручання в діяльність суб'єктів).

Інший напрям – зниження адміністративних бар'єрів для розвитку підприємництва. Планується запуснути сервіси автоматичного дистанційного обслуговування платників податків і зборів. Крім того, готуються зміни до Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» щодо видачі суб'єктам господарювання документів дозвільного характеру, оформлених центральними органами виконавчої влади.

Наступний крок – це підтримка малого й середнього підприємництва, у тому числі безпосередня державна фінансова підтримка проектів інвестиційного напрямку.

Третій пріоритет роботи уряду – підтримка національного товаровиробника й реалізація політики імпортозаміщення.

Конкурентоспроможність країни своєю необхідною складовою мусить мати активну інтеграцію у сучасні світові господарські зв'язки. Тому уряд впроваджуватиме активну політику підтримки національного товаровиробника на внутрішньому ринку та його захисту на міжнародних ринках від недобросовісної конкуренції.

Наступний пріоритет – розвиток високотехнологічних перспективних секторів. Уряд має намір активізувати інноваційні процеси в економіці. Зазначений напрям включатиме створення державної системи довгострокового кредитування інноваційних проектів через Державний банк розвитку, а реалізації високотехнологічних проектів у реальному секторі економіки сприятиме відновлення режиму інноваційної діяльності технологічних парків. Одночасно будуть вжиті заходи для підвищення ефективності наукової діяльності. Найближчим часом актуальним залишається розвиток тих галузей, які мають потенціал для імпортозаміщення або вироблення продукції з високим ступенем доданої вартості.

Акцент буде зроблено на активізації наукових і науково-технічних досліджень і розробок, з урахуванням потреб економіки і використанням механізму реалізації виробничих інновацій за державним замовленням. Це традиційні для нас авіапромисловість, ракетно-космічна галузь і машинобудування, а також новітні розробки у виробництві медичного обладнання, фармацевтична галузь і ряд інших галузей, яким раніше не приділялося достатньої уваги. Багато підприємств цих секторів потребують серйозної реструктуризації і модернізації виробництв.

Інший напрям роботи, що ставить перед собою уряд, – це проведення структурних реформ у стратегічних секторах. Уряд продовжуватиме виконання комплексної програми для вирішення структурних і функціональних проблем в енергетиці. Головними елементами урядової програми реформування енергетичного сектору є фінансова платоспроможність, поліпшення керування і збільшення прозорості в усіх підсекторах енергетичної галузі, забезпечення енергетичної незалежності держави.

В інфраструктурній галузі буде реалізовано ряд проектів, спрямованих на практичне втілення концепції побудови автотранспортних коридорів і повноцінне використання вигідного географічного розташування України.

Виведення житлово-комунального господарства з кризового стану і створення умов для його подальшого розвитку вимагає якнайшвидшого фінансового оздоровлення і підвищення інвестиційної привабливості цієї галузі.

Шостий пріоритет – міжнародна співпраця і розвиток експортного потенціалу.

У зовнішньоекономічній сфері проводитиметься прагматична політика щодо подальшого розвитку торговельно-економічних відносин України з іншими країнами світу, у тому числі з Росією. Очікується підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом, укладання і започаткування процесу її ратифікації. Триватимуть процеси гармонізації системи технічного регулювання з вимогами ЄС, відбудеться спрощення митних процедур.

Отже, узагальнивши, можна сказати, що шість пріоритетів для реалізації державної економічної політики – це підвищення конкурентоспроможності економіки; поліпшення інвестиційних умов; підтримка національного товаровиробника й реалізація політики імпортозаміщення; розвиток галузей, що виробляють високотехнологічну продукцію, зокрема ракетно-космічної сфери, авіаційної і суднобудівної; структурна реформа в стратегічних секторах, зокрема держсектор економіки, інфраструктура і зв'язок, ПЕК, ЖКГ і будівництво; розвиток експортного потенціалу, включаючи фінансову підтримку експортерів і просування українських товарів на зовнішніх ринках.

Разом з тим важливо також згадати ініціативи, які містилися в перших версіях Держпрограми, але потім були видалені з неї. Умовно експерти їх об'єднують у дві групи.

Перша – це непопулярні, насамперед у соціальному контексті, ініціативи: поступове приведення тарифів природних монополій до економічно обґрунтованого рівня, чого вимагає МВФ; упровадження загальнообов'язкового декларування доходів, витрат і майнового становища фізичних осіб; встановлення 30-денного терміну для дострокової видачі банком депозиту тощо.

У ЗМІ існує припущення, що уряд не хоче ризикувати й «розгойдувати човен» у нестабільних умовах, з одного боку. З іншого – компромісний підхід може послужити симптомом, що або у авторів Програми, або у В. Януковича, який давав на неї найвище схвалення, «економічно-активізаційні» мотиви й міркування поступилися передвиборно-електоральним.

Друга група «зниклих» ініціатив в основному, на думку аналітиків, фіскального характеру, це ті, які «били» по інтересах бізнесу, причому як легального, так і тіньового. Крім згаданої вище ревізії системи податкових пільг, ідеться про розширення кола платників збору у вигляді цільової надбавки до діючого тарифу на природний газ; підвищення акцизів для «автоскладальників»; розширення кола податкових агентів, які платять екологічний податок; запровадження штрафних санкцій у небюджетній сфері в розмірі 0,5 % від суми зарплати за несвоєчасну її виплату тощо.

Як зауважили експерти, немає поки що в Програмі й анонсованих намірів, які обнадіяли підприємців, зменшити навантаження на фонд оплати праці, а також ставки ПДФО і ПДВ.

Але слід звернути увагу на те, що до Держпрограми не увійшла, але буде виконуватися реформа охорони здоров'я. Про це запевнили в МОЗ. Насамперед це стосується кадрів: фахівці, які погодяться відпрацювати три роки в глибинці, одразу отримають матеріальну допомогу в розмірі п'яти мінімальних зарплат – 5735 грн на сьогодні і 6090 грн з 1 грудня, у держбюджеті кошти на це закладено. Крім того, їх забезпечують житлом, мобільним зв'язком, а також їх і членів їхніх сімей забезпечують безкоштовними путівками на відпочинок у межах України. Торік у рамках медичної реформи в селах відкрито 179 медпунктів у Вінницькій, Дніпропетровській і Донецькій областях. На 2013 р. ця цифра збільшиться в десять разів: у пункти первинної меддопомоги направлять 1900 медпрацівників.

Також в одному з перших варіантів Програми прописувався 1 млрд грн на здешевлення споживчих кредитів на автомобілі українського виробництва й програму утилізації та обміну старих транспортних засобів на нові. Ще передбачалася ряд «антиімпортних» ініціатив. В остаточному ж варіанті

документа цього вже немає. Але без відчутної допомоги галузь усе-таки не залишили – її «допомога» виявилася в розділі про громадський транспорт, на фінансування якого передбачено 11,2 млрд грн (з яких під держгарантії – 10 млрд).

Для розвитку імпортозамісних виробництв сільгосптехніки заплановано 5 млрд грн (під держгарантії) і 700 млн грн – для забезпечення підприємств галузі пільговими кредитами.

На будівництво, реконструкцію, ремонт автомобільних доріг мають спрямувати 68,9 млрд грн (переважно небюджетні кошти). У рамках розвитку залізничного транспорту передбачається придбання вантажних і пасажирських вагонів, а також рухомого складу для приміських перевезень (усе – вітчизняного виробництва) майже на 20 млрд грн (в основному кошти, залучені під держгарантії, і приватні інвестиції).

Для розвитку й реконструкції аеропортів в Одесі, Дніпропетровську, Сімферополі, Луганську, Севастополі, Києві, а також реалізації проектів в Одеському, Феодосійському, Іллічівському, «Південному» портах плюс на створення глибоководного суднового ходу Дунай – Чорне море планується витратити 11,6 млрд грн (з них бюджетні 33,8 млн, 7,1 млрд – у тому числі «гарантійні»).

На «забезпечення розвитку» електроенергетики має піти 28,6 млрд грн (з них 5,7 млрд – кредити МФО, 22,8 млрд – залучені в тому числі під держгарантії).

На заходи з енергоефективності – на зниження енергоємності ВВП, зокрема на заміщення традиційних видів палива енергоресурсами, виробленими з поновних джерел енергії, та альтернативними видами палива, планується витратити 67,3 млрд грн (з них у тому числі під держгарантії – 62,8 млрд, ідеться насамперед про залучення анонсованих китайських кредитів).

На житлове будівництво виділяється 32,3 млрд грн (з них 1,4 млрд – із держбюджету, 1,16 млрд – із місцевих, 12,69 млрд – у тому числі держгарантії, 17 млрд – різні джерела).

Для забезпечення житлом громадян на умовах оренди з викупом під 3 % річних планується «влити» 6,6 млрд грн (але з «різних джерел»), що має забезпечити житлом 20 тис. родин;

на здешевлення вартості іпотечних кредитів передбачено 4,7 млрд грн, з яких 4,2 млрд – у тому числі під держгарантії.

На сферу ЖКГ передбачено фінансування в розмірі 25,39 млрд грн, але з них із бюджету – лише 642 млн, а під держгарантії – 4,9 млрд.

Слід зазначити, що основним інструментом залучення ресурсів у Держпрограмі визначено механізм фінансування за рахунок держгарантії, якому в документі приділяється одна з ключових ролей.

У кінцевому підсумку, продовжують аналізувати експерти, більшість із спочатку досить радикальних фіскальних нововведень замінено дуже обтічними й неконкретними формулюваннями на зразок «лібералізація податкової системи шляхом комплексних змін законодавства», а також «зниження податкового навантаження, що забезпечить зниження тіньового сектору економіки».

Як повідомляють ЗМІ Президент під час урядової наради пообіцяв, що в майбутньому до «податкового законодавства України будуть внесені істотні зміни у зв'язку з необхідністю виконання економічних реформ». Як повідомляють обізнані джерела, у такий спосіб начебто було досягнуто компромісу. Щоб не затримувати й не ставити під удар розгляд урядової Програми, з неї і прибрали найбільш «чутливі» фіскальні пункти. Їхню ж узгоджену Президентом версію буде надалі включено в розроблювальний під його патронатом Національний план дій на поточний рік.

«Основним завданням уряду є зміна моделі соціально-економічного розвитку країни, – заявив Президент України В. Янукович під час підсумкової прес-конференції, коментуючи проект нової Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. – Стратегічна мета, сутність нової Програми полягає не тільки в тому, щоб прискорити зростання макроекономічних показників. Це важливе, але підпорядковане завдання. Основна мета роботи уряду сьогодні полягає в тому, щоб змінити саму модель соціально-економічного розвитку нашої країни».

В. Янукович підкреслив, що уряд має перевести національну економіку на рівень інтенсивного випереджального

зростання за рахунок упровадження інновацій і розкриття інвестиційного потенціалу.

М. Азаров висловив сподівання, що Держпрограма активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. почне діяти з квітня 2013 р.

Витрати на Програму активізації економіки країни на 2013–2014 рр. уряд оцінив у 380 млрд грн, що еквівалентно річному бюджету країни. За словами Прем'єра М. Азарова, гроші надійдуть як від держави, так і від інвесторів. До того ж Прем'єр також заявляв, що в конкретній ситуації Україна вимагає не тільки типових, а й нестандартних рішень. За його словами, уряд розробляє рішення, що забезпечать скорочення дефіциту бюджету й дефіциту рахунку поточних операцій, збільшення валютних резервів, а також збереження і створення робочих місць.

У контексті цих заяв цю Програму експерти, опозиція та очільники влади, оцінюють неоднозначно. Наприклад, різняться думки фахівців із приводу забезпечення фінансування Держпрограми. Виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера О. Устенко сподівається на виконання плану, зокрема, за небюджетними джерелами. «Вихід для Кабміну – активніша реалізація всіх ініціатив, які називають державно-приватним партнерством. Тоді можна вирішити питання, пов'язані в тому числі з інфраструктурою», – зазначає економіст. Він вважає, що незгоду у МВФ може викликати спроба уряду занадто активно роздавати держгарантії. Тим більше що їх обсяг може перевищити 50 млрд грн, закладених у бюджеті на 2013 р. Тут можна хіба що нагадати запевняння директора департаменту торгової і міжнародної фінансової політики Міністерства фінансів Г. Пахачук, що держгарантії надаватимуться тільки під самоокупні, рентабельні, ефективні проекти, тому вони не мають нести безпосереднього навантаження на бюджет.

У свою чергу директор Інституту економічних досліджень і політичних консультацій І. Бураковський схиляється до того, що плани щодо фінансування Держпрограми більш-менш реалістичні. «У нас є великі резерви. Це й залучення приватних коштів, і подолання корупційних схем», – зазначив він. Як і О. Устенко, експерт бачить значний потенціал у державно-приватному партнерстві. «Це можуть бути зовсім різні фор-

мати партнерства – і спільне інвестування, і концесія функцій, які можуть безпосередньо виконувати приватники. Але це все працюватиме тільки тоді, коли держава буде прозорою, коли їй віритимуть», – наголошує економіст.

А. Забловський, керівник секретаріату Ради підприємців при Кабміні, також наголошує на тому, що «Державна програма потрібна, враховуючи поточну динаміку економічного розвитку України, а також глобальні економічні ризики. Інше питання, що вона має бути максимально адаптованою до економічних викликів. На етапі обговорення Радою підприємців при КМУ в Мінекономрозвитку (як головному розробнику Програми) були направлені зауваження і пропозиції. На жаль, багато ділових ініціатив так і не було враховано в останній редакції документа.

Основним ризиком реалізації Програми є питання її фінансування, зважаючи на зростаючий дефіцит державного бюджету, пікові виплати за держборгом, обмеження лімітів МФО з кредитування України. У цих умовах формат державно-приватного партнерства щодо участі у фінансуванні може стати чи не єдиним надійним джерелом фінансування, але в умовах солідарного розподілу ризиків і відповідальності між державою та інвесторами».

Утім, реалізація Державної програми активізації розвитку економіки України на 2013–2014 рр. передбачає виконання заходів у комплексі, тільки такий комплексний підхід забезпечить досягнення запланованого результату – активізації економічного розвитку. На цьому наголосив міністр економічного розвитку і торгівлі І. Прасолов 27 березня під час брифінгу в Будинку уряду. Програма, за словами І. Прасолова, програмний документ із чіткою практичною спрямованістю, у якому містяться конкретні заходи, терміни та відповідальні за їх виконання. «Програма активізації розвитку економіки розроблена відповідно до нових принципів економічної політики. На відміну від програм, що розроблялися раніше, ця Програма не виділяє окремі галузі, що оголошуються пріоритетними. Усі існуючі галузі розподілено відповідно до економічного ефекту, який вони можуть дати, і методів їх підтримки, які необхідно використати», – розповів І. Прасолов.

Він також наголосив, що головними завданнями під час створення Програми було визначено збереження існуючих і створення нових робочих місць, оновлення виробництва і впровадження нових технологій у реальний сектор економіки, збільшення обсягів випуску продукції, що має попит на внутрішньому та є конкурентоспроможною на зовнішньому ринках, створення економічної основи для підвищення соціальних стандартів.

Міністр економічного розвитку і торгівлі заявляв, що Кабмін має намір спрямувати на реалізацію Держпрограми з активізації економіки близько 30 млрд грн. За його словами, ідеться про державну підтримку, у цій сумі не враховуються приватні інвестиції.

Основні переваги проекту Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. – покрокова деталізація і фінансова реалістичність. До такого висновку дійшли експерти під час круглого столу на тему: «Чи є “соціалка” в Державній програмі активізації розвитку економіки».

Презентуючи Програму, директор департаменту стратегічного планування розвитку економіки Мінекономрозвитку Є. Олейников підкреслив, що ця Програма – чи не єдина в історії України, у якій дуже жорстко витримана вимога до реалістичності фінансових ресурсів. «Програма спирається на зважену оцінку того ресурсу, який держава зможе виділити з держбюджету, і того ресурсу, який держава зможе залучити з приватного сектору під держгарантії», – зазначив Є. Олейников.

Директор департаменту стратегічного планування розвитку економіки Міністерства економічного розвитку і торгівлі України уточнив, що на сьогодні на реалізацію Програми в 2013 р. з державного бюджету планується направити 23 млрд грн, а залучений інвестиційний ресурс становитиме близько 195 млрд грн. До того ж він зазначив, що фінансування Програми у 2014 р. залежатиме від її виконання в нинішньому році. «На 2014 р. цифри дуже орієнтовні. Що буде на 2014 р. – буде видно по тому, як буде реалізовуватися 2013 р. Тобто ніхто не буде реалізовувати проект, якщо ми будемо бачити, що він не дає віддачі. Крім того, ніхто не буде реалізовувати проект за участі державних коштів, якщо ми не

будемо чітко бачити, звідки придуть інвестиційні кошти. Тобто проект буде починатися тоді, коли інвестор уже конкретно вкладає гроші», – повідомив чиновник.

У свою чергу перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень Я. Жаліло згоден, що 23 млрд грн, передбачені на фінансування Програми з держбюджету, цілком реальні. «І якщо темпи зростання економіки, закладені в бюджет на 2013 р., збережуться, то проблем з фінансуванням Програми бути не повинно», – сказав він. Але водночас, як передає кореспондент ForUm, Я. Жаліло заявляв, що «Державна програма активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. була б украй ефективною наприкінці 1980-х років, оскільки визначає тактику, а не стратегію». «Вона розписана за принципом куди і які гроші потрібно направляти, але, на наше переконання, на сьогодні Програма активізації економіки повинна виконувати такі дії: по-перше, визначати для вітчизняного й зарубіжного бізнесу пріоритети політики уряду на найближчу перспективу, по-друге, вона повинна визначати пріоритети розвитку економіки для потенційних інвесторів – вітчизняних і зарубіжних, причому пріоритети не в галузевому зрізі, а який вид діяльності буде підтримувати уряд», – сказав перший заступник директора Національного інституту стратегічних досліджень.

За його словами, третьою функцією програми має бути формування напрямів використання бюджетних коштів. «Четверта функція полягає в тому, що Програма повинна демонструвати бізнесу, можливо, широким верствам населення, яким чином уряд спільно з НБУ має намір підтримувати фінансову стабільність в умовах ризику фінансової кризи», – зауважив Я. Жаліло.

На думку президента Українського аналітичного центру О. Охріменка, акценти в Програмі розставлено правильно. «І щодо житлового будівництва, і щодо АПК все правильно прописано. Починати розвиток економіки потрібно саме з цих галузей. Пора б уже зрозуміти, що конкурувати з Китаєм, наприклад у металургії, безглуздо. Але в цьому році в нас був колосальний ривок з експорту сільськогосподарської

продукції. І є колосальні перспективи щодо розвитку харчової промисловості», – зазначив експерт.

На його думку, пропозиція розвивати житлове будівництво є позитивною ідеєю, однак у Програмі необхідно чітко визначити, який держорган буде цим займатися. «Якщо вкладати гроші, то, напевно, краще не в літакобудування чи кораблебудування, які ніяк не запускаються при всьому нашому старанні, а проводити цільове інвестування житлового будівництва», – вважає О. Охріменко.

Він також позитивно оцінив пункт Програми про підтримку сільського господарства. На його думку, у цій сфері є широкі можливості для створення нових підприємств і корпорацій, а значить, і робочих місць. «Цей ринок настільки не перенасичений, що в ньому не буде жорсткої конкуренції», – підсумував експерт.

До того ж, як передає кореспондент ForUm, О. Охріменко під час круглого столу заявив, що «у Державній програмі з активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. немає анти-соціальних моментів». «Єдине, що в Програмі, як у будь-якому документі, не враховано ряд факторів. По-перше, вибілювання зарплати призведе до зростання офіційного безробіття. У нас безробіття буде на рівні Іспанії. Якщо ми поставили за мету відходити від зарплати в конвертах, то треба в Програмі врахувати велике офіційне безробіття і має бути державна програма щодо реального створення робочих місць», – сказав він.

Зі свого боку, НБУ також підтримує Державну програму активізації економіки на 2013–2014 рр. Про це на прес-конференції заявив директор Департаменту з управління валютним резервом та здійснення операцій на відкритому ринку О. Дубихвіст. «Що стосується Програми, яку запропонував уряд, ми її повністю підтримуємо. Тому що в ній закладено дуже хороші позитивні моменти. Це, перш за все, фінансування рентабельних проектів. Тобто там передбачається, що будуть фінансуватися або самоокупні проекти, або ті, які будуть знижувати навантаження на державний бюджет, тобто економити кошти бюджету. Таким чином не буде створюватися додаткове навантаження», – підкреслив він.

Ряд економістів загалом схвалює Програму Кабміну, але в деталях вони розходяться. Так, екс-секретар Кабміну В. Лисицький каже, що не можна скасовувати пільги щодо податків у суднобудуванні та авіаційній промисловості, незважаючи на забезпечення їх держзамовленнями, бо прибуток від них буде через кілька років, а підвищені податки треба платити тепер.

Президент Украналітцентру О. Охріменко вважає, що для поштовху економіці потрібна грошова емісія близько 50 млрд грн. Побічно вона в Програмі передбачена, а це дасть додаткову інфляцію в 3–4 %. Але це далеко не катастрофічний показник.

Окремий пункт Держпрограми – розвиток вітчизняної фармацевтики, збільшення частки її продукції на ринку ліків на 10 %. О. Охріменко вважає, що це цілком реально і корисно для економіки.

«Я не розумію політиків, які, ще не читаючи Програму, почали її критикувати. Очевидно, що самі розробники Програми не передбачали в ній якогось надпрориву, але ряд позитивних моментів у ній присутні. Мені особливо імпонує врегулювання сфери капітальних вкладень, також непогано поетапно прописано процес покращення інвестиційного клімату», – розповідає О. Устенко, виконавчий директор Міжнародного фонду Блейзера.

Крім того, за його словами, заслуговує на увагу в Програмі активізація процесу імпортозаміщення. «Справді, заслуговує на увагу і виписаний у Програмі процес імпортозаміщення. Наскільки я розумію, у багатьох сферах в ньому віддається перевага вітчизняним виробникам дрібної і середньої руки.

А це, у свою чергу, стимулюватиме приплив інвестицій у такі невеликі підприємства. При цьому в Програмі дано чудовий посил –децентралізація бюджетів, Київ буде потроху віддавати повноваження, зокрема у бюджетних питаннях, регіонам», – зазначає фінансист.

На думку О. Устенка, поданий документ також оптимізує бюджетний процес, адже, складаючи державний кошторис на 2014 р., уряд виходитиме з положень цієї Програми. «Це спростить процес складання Держбюджету-2014, чиновники, які будуть писати його, можуть сміливо виходити з цифр і позицій, закладених у Програмі. Головне, що є чіткий

програмний документ, а зміни й доповнення до нього можна вносити будь-коли», – зауважив аналітик.

О. Устенко продовжує наполягати на тому, що «Держпрограма – потрібний документ. Вона необхідна насамперед для того, щоб можна було переглянути бюджет уже за підсумками I кварталу 2013 р. і готувати бюджет на 2014 р., тобто вписувати економічну політику уряду в одну концепцію.

Добре, що в Кабміні начебто є розуміння того, що можна скільки завгодно битися за різними секторальними напрямками, але без вирішення проблем, пов'язаних із лібералізацією економіки, з поліпшенням бізнес-клімату, інвестиційного клімату, усе одно не досягнеш бажаного ефекту. З іншого боку, попри наявність такого розуміння, чітко прописаного механізму, у який спосіб намагатимуться поліпшувати бізнес-клімат, я не побачив.

Що стосується окремих механізмів підтримки, то можна позитивно оцінити спробу Кабміну концептуально зрушити в бік того, що кредити або будь-який інший ресурс, який виділяється в реальний сектор економіки, треба повертати. Це крок, що його мають вітати платники податків, тому що це вже не проста роздача грошей».

У контексті держстимулювання основні ризики, на які вказують експерти, – це підтримка владою насамперед наближеного бізнесу. «Вибір галузей говорить про орієнтацію на підтримку бізнесу, наближеного до влади», – зауважує президент Центру економічного розвитку О. Пасхавер. «Допомога окремим галузям загалом як принцип – це завжди корупція. Навіть якщо ті, хто планує таку підтримку, не мають на увазі допомогти якимсь конкретним людям, у процесі надання цієї допомоги корупція обов'язково спрацює. При цьому вибір галузей у програмі говорить про орієнтацію на підтримку бізнесу, наближеного до влади. Навіть в агросекторі основна маса грошей піде, швидше за все, великим виробникам.

Урядова Програма, по суті, спрямована насамперед на підтримку традиційних галузей. А це все одно, що йти на війну зі зброєю минулої війни. Автомобільне й сільськогосподарське машинобудування, авіаційна й ракетно-космічна га-

лузі не є високотехнологічними. Звичайно, вони більш високо-технологічні, ніж видобуток вугілля, та все одно досить традиційні. Це не нове слово, не нові технічні рішення. Підтримувати треба “точки зростання” в нових галузях. І робити це найправильніше насамперед за рахунок створення сприятливого інвестиційного клімату – це визначальна річ для розвитку економіки, саме вона має бути пріоритетом Програми. Доводиться вкотре повторювати, що головне завдання – зробити державу максимально “дешевою”, тобто такою, у якій чиновники не заважають підприємцям працювати», – наголошує О. Пасхавер.

Екс-міністр економічного розвитку і торгівлі України П. Порошенко назвав Програму активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. старорежимною і такою, що вбиває конкуренцію. Про це він заявив на ІХ щорічній інвестиційній конференції, яка проходить у Києві. «Чи я оптимістичний щодо цієї Програми? На жаль, ні. Програма нагадує старорежимні радянські документи. У нас знову визначено ряд пріоритетів для окремих галузей, ми знову вбиваємо конкуренцію. Хоча повинні знизити тиск на бізнес, почати нарешті дерегуляцію економіки й скоротити державні витрати», – сказав П. Порошенко.

Народний депутат із фракції ВО «Свобода» А. Ілленко називає схвалену урядом Державну програму активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. «фікцією, віртуальним проектом, на реалізацію якого держава не має коштів». Про це він заявив, відвідавши розширене засідання уряду, повідомляє прес-служба ВО «Свобода». «Враховуючи, який у нас слабкий бюджет і який великий дефіцит, понад 300 млрд грн, передбачені на реалізацію Програми, виглядають як мінімум фантастично. Проект Державної програми активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. – це звичайнісінька фікція, суто віртуальний проект», – робить висновок А. Ілленко.

На його переконання, «обтічні розмірковування про залучення коштів під держгарантії і нові кредити в кращому випадку завершаться нічим. У гіршому – уряд і Президент заженуть нашу країну в ще більшу економічну кризу і ще глибшу боргову яму».

«Крім того, – сказав депутат від “Свободи”, – Держпрограма має винятково регіональний напрям. Так, у багатьох її

пунктах передбачено спрямування коштів на інфраструктурні проекти в Донецькій області і в Південно-східному регіоні України, тоді як на Центр і Захід України майже нічого не передбачено. На жаль, я не отримав можливості запитати главу держави, чим викликана така однобічність Програми».

За його словами, не зважаючи на те, що на засіданні було присутнє все керівництво держави, включаючи Президента, керівників Верховної Ради, усіх міністрів і голів ОДА, ніяких обговорень або критичної дискусії з приводу цього цінного проекту не відбулося. «Замість цього, проходило нудне читання з листа про висмоктані з пальця речі, які не стосуються реальних проблем суспільства. Це створення ілюзії роботи й типове для них “пакращення”. Засідання виглядало жалюгідно, адже імітація роботи, яку продемонстрували правителі держави, – це лише неефективна витрата часу», – зазначив А. Ілленко.

Нардепи від опозиції, присутні на засіданні, спробували втрутитися в перебіг засідання, але глава уряду категорично відмовився надавати слово депутатам. На знак протесту проти відсутності конструктивного обговорення проекту Держпрограми опозиціонери залишили Кабмін, зазначили в пресслужбі «Свободи».

Як повідомляє прес-служба «Фронту змін», глава фракції «Батьківщина» А. Яценюк заявив журналістам перед засіданням Кабінету Міністрів у середу, 27 лютого, на яке прийшло понад 20 народних депутатів від «Батьківщини», що урядова Програма розвитку економіки – це економічне божевілля, наслідком якого повинні бути відставки уряду й Президента. В урядовій програмі розвитку економіки «немає жодного конкретного кроку, що потрібно робити в країні – в економіці, соціальній сфері, освіті, державній службі боротьби з корупцією». За його словами, депутати від «Батьківщини» прийшли на засідання уряду, «щоб висловити не просто свою політичну позицію, а й показати, що опозиція знає, що робити в країні».

Голова фракції «Батьківщина» підкреслив, що опозиція має план розвитку країни: «Ідеться про прийняття десятків законопроектів, і опозиція вимагає, щоб вони були негайно розглянуті». «У нас є позиція в кожній сфері, і тому ми повинні висло-

вити власне бачення розвитку країни». Він нагадав, що керівництво парламентських комітетів за рангом прирівнюється до міністрів, і «Батьківщина» вимагає, щоб усі депутати від фракції, які прийшли на засідання, були до нього допущені.

Слід звернути увагу на те, що глави Донецької і Черкаської області А. Шишацький і С. Тулуб констатують, що Державна програма активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. активізує промисловий потенціал регіонів. «Важливим кроком програми має стати модернізація процесу виробництва і впровадження новітніх технологій на промислових підприємствах регіону. Наприклад, на черкаських спиртозаводах, продукція яких сьогодні не затребувана в повному обсязі, за незначної реконструкції з'явиться можливість виробляти біоетанол. Крім того, в області з'являться умови для розвитку автомобілебудування, що має активізувати роботу автомобільного заводу «Богдан»», – говорить С. Тулуб.

Водночас, за його словами, в області уже зроблено перші кроки на шляху до втілення Програми в життя. «Насамперед зроблено кроки до створення сприятливих умов для місцевих виробників, які не мають відчувати тиску з боку імпорту. Зокрема, це стосується фермерських господарств, виробників сільгосппродукції і переробної галузі, яким раніше не приділялося належної уваги. Нова Програма дасть змогу отримати відповідну державну підтримку в цих галузях», – вважає губернатор.

Погоджується, що Державна програма активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. активізує промисловий потенціал регіонів, А. Шишацький. «Сьогодні для поліпшення економічної ситуації ми повинні робити ставку на розвиток внутрішнього ринку. Для вирішення цього стратегічного завдання в області розроблені та надані в Кабмін пропозиції щодо збільшення споживання металопродукції вітчизняних виробників до 1 млн т. І дуже важливо, що наші пропозиції знайшли відображення в Програмі активізації економічного розвитку. Це, перш за все, оновлення парку вантажних залізничних вагонів, реконструкція залізничного полотна, модернізація газотранспортної системи, оновлення і ремонт мереж водопостачання і водовідведення, заміна ліній електропередач і т. д.», – підкреслює глава Донецької облдержадміністрації.

Він також звернув увагу, що, крім промисловості, перспективи партнерських відносин з іноземними інвесторами є також в агропромисловому комплексі. «Перспективи партнерських відносин з іноземними інвесторами я бачу не лише в розвитку промисловості, а і в агропромисловому комплексі. Потенціал сільського господарства в нас достатньо високий. І передусім головним пріоритетом у цій сфері є переробка сільгосппродукції і виробництво продуктів харчування на території області», – повідомив А. Шишацький.

Голова Чернівецької обласної державної адміністрації М. Папієв констатує, що завдяки Державній програмі активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. зросте агропромисловий потенціал Західної України. «Ця Програма дає поштовх для розвитку ряду секторів. В її рамках кожен регіон залежно від розвитку тих або інших галузей робить акцент на їхній розвиток. У зв'язку з цим Чернівецька область має намір активізувати агропромисловий потенціал», – говорить він.

Як повідомив М. Папієв, наприклад, у його регіоні будуть особливо розвиватися садівництво і виробництво м'яса індички. «Оскільки Україна вирощує стабільно високі врожаї зернових культур, зараз потрібно акцентувати увагу на переробці й готовій продукції (у першу чергу тваринництві). У нашій області в рамках Програми ми будемо орієнтуватися на м'ясо індички, з виробництва якого ми лідируємо в Україні, а також садівництво.

У цьому плані в нас дуже великі перспективи. На зустрічі французькі колеги мені сказали, що якби наша Дністровська зона вирощувала яблука, то вони б були конкурентоспроможними в Європі. Щоб ми могли виходити з фруктами оптовими партіями, то нам потрібно побудувати відповідні сховища. Зараз робота в цьому напрямі активно ведеться, у минулому році було введено в експлуатацію склад на 5 тис. т, у цьому році планується на 10 тис. т», – стверджує М. Папієв.

Також губернатор відзначає, що до пріоритетних для регіону напрямів у рамках Програми ввійде розвиток електроенергетики. «Це одна з основних точок розвитку регіону. Зокрема, нам важливо зараз активізуватися в будівельних робо-

тах на Дністровській ГЕС. У нас є всі шанси в найближчий рік запустити її другий гідроагрегат, а наприкінці зими – на початку весни 2015 р. – третій. Після здачі першої черги Дністровська ГЕС стане найпотужнішою в Європі. Це буде точкою прориву, яка підсилить наші експортні можливості, адже попит на електроенергію великий. І прогнози показують, що він буде тільки збільшуватися», – говорить чиновник.

За словами М. Папієва, Держпрограма активізації економіки дасть поштовх і чернівецькому бізнесу завдяки дешевим довгостроковим кредитам. «Основна проблема в тому, що бізнес не має “довгих” кредитних ресурсів. Програма дає відповідь на це питання. Коли була запропонована компенсація процентної ставки в межах однієї-двох ставок рефінансування НБУ за кредитами на АПК, вона показала свою дієвість. У цій Програмі пропонуються необхідні “рецепти”, зокрема за допомогою залучення кредитів комерційних банків з подальшою компенсацією процентної ставки з боку держави, залучення кредитів під держгарантії, а також завдяки створенню сприятливого інвестиційного клімату».

І. Бураковський, директор Інституту економічних досліджень і політичних консультацій, вважає, що загалом будь-яку програму можна розкритикувати і немає якогось єдиного стандарту для підготовки відповідних документів.

«Але за змістом і структурою документа можна зробити кілька зауважень. Програма передбачає активну участь держави в підтримці тих або інших підприємств чи секторів економіки. На мій погляд, великою загрозою тут є відсутність закону про державну допомогу. Якщо держава має наміри всім допомагати, то має бути закон, що чітко формулює принципи цієї допомоги й систему відповідальності сторін. Просто так допомога, що регулюється підзаконними актами, має великі шанси бути використаною не за призначенням.

Також у преамбулі документа хотілося б бачити короткий опис того, що вже було зроблено й що не спрацювало. Фіксація наших проблем на сьогодні не є чимось новим: усе, що там написано, – це абсолютно правильно, ми про це говоримо дуже багато часу. Очевидно, якщо ми не можемо

вирішити старі проблеми, тоді є якісь фундаментальні причини цього, і про них треба говорити. При цьому Програма має бути спрямована на усунення цих причин для того, щоб ми одержали відповідний результат», – І. Бураковський.

На думку Д. Боярчука, виконавчого директора «CASE Україна», «запропонований план – цікава вправа з переписування і планування, однак він не містить тих базових речей, які декларувалися ще у 2010 р., тому має мізерний шанс на успіх».

За словами старшого радника «Альфа-банку» (Україна) Р. Шпека, наріжним каменем для Держпрограми має бути її кореляція з реальними можливостями економіки й держбюджету. «Документ не має спіткати доля багатьох державних цільових програм, які хронічно фінансуються недостатньо, – зазначає фінансист. – Очікування щодо темпів зростання ВВП на 2013 р. у документі трохи оптимістичні, виходячи з поточного стану економіки. У Програмі немає прив'язки до держбюджету й чіткого визначення джерел фінансування. Якщо ми збільшуватимемо видатки бюджету, то маємо чітко розуміти, звідки візьмуться додаткові доходи. І тут важливо, щоб об'єктивним був і прогноз макроекономічного зростання, і оцінка з боку МВФ». При цьому він наголошує, що схвалений урядом варіант Держпрограми значно кращий, ніж попередні її версії.

Отже, Державна програма активізації розвитку економіки на 2013–2014 рр. – це не політична декларація, а програмний документ із практичною спрямованістю. Пріоритети, які задекларовано в цьому документі, – це акцент на рішучі структурні зрушення. За аналізами експертів Програма має за мету запуснути нові стимули для внутрішнього реінвестування в галузі з високою часткою доданої вартості; провести масштабну модернізацію і технологічне переозброєння промислових підприємств, а отже, знизити енергоємність виробництва; збільшити частку покриття внутрішнього попиту на промислову продукцію товарами вітчизняного виробництва, зменшити частку сировинної продукції в структурі виробництва та експорту. Водночас Україна має стати більш стійкою до коливань зовнішньої кон'юнктури.

Як бачимо з вищенаведеного аналізу, щодо виконання Програми уряд підготував докладний план, у якому є чітке ро-

зуміння того, які якісні результати отримають українська економіка й суспільство загалом (*Матеріал підготовлено з використанням таких джерел інформації: Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2013. – 27.03; Високий Замок (<http://www.wz.lviv.ua>). – 2013. – 25.03; NEWSru.ua (<http://www.newsru.ua>). – 2013. – 25, 27, 28.03; RegioNews.Sumy (<http://regionews.sumy.ua>). – 2013. – 25.03; <http://eimg.pravda.com.ua/files/a/4/a428a25------.pdf>; ForUm (<http://ua.for-ua.com>). – 2013. – 5, 14.03; Укрінформ (<http://www.ukrinform.ua>). – 2013. – 1.03; УНН (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 14.03; FINANCE.UA (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 15.03; РБК-Україна (<http://www.rbc.ua>). – 2013. – 27.02; Comments.UA (<http://chernivsi.comments.ua>). – 2013. – 13. 03; ZN.UA (<http://dt.ua>). – 2013. – 1, 13, 27.03).*

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

2 квітня Верховна Рада не підтримала в другому читанні проект постанови про призначення виборів мера Києва та Київської міської ради. За відповідний документ проголосувало лише 209 народних депутатів за необхідного мінімуму у 226 голосів.

3 квітня опозиціонери заблокували роботу Верховної Ради. Про це заявила прес-служба «Батьківщини», передає УНН з посиланням на 5 канал. Напередодні опозиція висунула три вимоги – призначення виборів міського голови Києва, скасування пенсійної реформи й розгляд питання про відставку уряду

4 квітня зранку опозиція продовжувала блокувати трибуну у Верховній Раді (*Українские Национальные Новости (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.04; 4.03).*

Голова Верховної Ради В. Рибак заявляє, що більшість розглядає можливість саморозпуску Верховної Ради. Про це він заявив на брифінгу у парламенті, передає кореспондент УНН.

За словами В. Рибак, більшість проведе сьогодні нараду, на якій буде розглядати поточний стан у парламенті. “Депутати від більшості, десь близько 240–250 людей, запросили мене на збори, щоб розглянути ситуацію, яка склалась у парламенті. Вони вимагають від мене забезпечити роботу парламенту”, – сказав В. Рибак.

Спікер припустив, що на цих зборах буде розглядатися пропозиція про саморозпуск парламенту. “Можливо будемо просити Президента про розпуск парламенту, можливо будуть ще якісь варіанти. Я послухаю депутатів Верховної Ради, які будуть розглядати ці питання”, – сказав він, пообіцявши проінформувати про підсумки зборів (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 4.04).

Спікер В. Рибак на «виїзних зборах» поставив питання про проведення засідання Верховної Ради на Банковій. Це рішення підтримали всі присутні депутати.

В. Рибак заявив, що згідно з Регламентом, засідання Верховної Ради мають відбуватися у будівлі Верховної Ради на вулиці Грушевського у сесійній залі. «Але згідно з вимогами ст. 2 Регламенту, за рішенням ВР, прийнятим більшістю депутатів від конституційного складу, її засідання можуть бути проведені в іншому приміщенні», – сказав В. Рибак. «Тобто для прийняття необхідно 226 народних депутатів», – додав він.

Перед цим голова лічильної комісії доповів, що в залі зареєстрували 244 депутати. Вони всі проголосували за проведення засідання на вулиці Банкова 4-6 (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.04).

Проведення сесійного засідання Верховної Ради не в будівлі парламенту за рішенням більшості депутатів є законним. Про це заявив глава фракції Партії регіонів О. Єфремов на зборах депутатів більшості в будівлі комітетів на вулиці Банковій.

«Регламент говорить, що ми проводимо сесійне засідання на Грушевського, 5 у залі під куполом. Потім у наступному рядку написано, що Верховна Рада може шляхом прийняття

рішення більшості від конституційного складу Верховної Ради, тобто 226 голосів, прийняти рішення про проведення сесійного засідання в іншому місці», – заявив О. Єфремов. «Тому, якщо у нас виникне така необхідність, ми можемо проголосувати і прийняти це рішення. При цьому наша робота буде здійснюватись абсолютно в законодавчому руслі», – запевнив він. «А далі ми можемо з вами визначитися з порядком роботи, визначити закони, які дуже потрібні, і сьогодні їх проголосувати, принаймні спрямувавши процеси в нашій державі в позитивне русло», – додав глава фракції.

У свою чергу глава фракції Компартії П. Симоненко заявив, що його депутати готові до конструктивної роботи на такому засіданні (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2013. – 4.04).

Проведення засідань Верховної Ради за межами парламентської зали – неконституційне. Про це заявив голова фракції «Батьківщина» А. Яценюк парламентським журналістам 4 квітня повідомляє прес-служба «Батьківщини».

За словами А. Яценюка, те, що в ПР немає більшості, було зрозуміло на засіданнях парламенту: «Більше 200 голосів при жодному голосуванні Партія регіонів не набирала». «А зараз перебігли на Банкову (у комітети ВР) і там начебто проводять незрозумілі зібрання незрозумілої кількості народних депутатів України», – сказав опозиціонер. «Те, що в них немає більшості – це їхні проблеми, і нема чого через це не давати працювати Верховній Раді. Саме тому вони не йдуть на жодну поступку як то по виборах мера (Києва), пенсійній реформі, так і по резолюції недовіри Кабінету Міністрів», – заявив А. Яценюк. Він наголосив, що відповідно до рішення Конституційного Суду і Конституції України, засідання Верховної Ради можуть відбуватись виключно в парламентській залі (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2013. – 4.04).

Народні депутати О. Канівець, В. Неміловий, Р. Стаднійчук і І. Скосар вийшли зі складу депутатської

фракції ВО «Батьківщина». Відповідне рішення на альтернативному засіданні більшості на Банковій зачитав спікер В. Рибак.

Водночас за словами депутата від опозиції О. Кужель, усі четверо депутатів знаходяться у будівлі Верховної Ради і не присутні на зборах більшості. Також, за її словами, у віцепікера Р. Кошулинського знаходяться документи про їхню відмову від виходу з фракції. За словами опозиційного нардепа С. Соболева, В. Немилостивий і Р. Стаднійчук наразі знаходяться у Верховній Раді у Р. Кошулинського. У свою чергу нардеп Г. Москаль сказав, що вони мають намір оголосити про свою справжню позицію на прес-конференції (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.04).

За інформацією видання «Українська правда», кілька комітетів Верховної Ради оголосили недовіру уряду М. Азарова. Бюджетний комітет Верховної Ради підтримав резолюцію про недовіру діючому уряду. Про це на своїй Facebook-сторінці написав депутат від «Батьківщини» О. Медуниця.

«Сьогодні з моєї ініціативи на засіданні Комітету з питань бюджету Верховної Ради у присутності 19 членів комітету було підтримано резолюцію про недовіру уряду Азарова. 11 голосів “за”», – сказано у повідомленні. «Коли “регіонали” зрозуміли, що було прийнято таке рішення, одразу почали виходити з залу засідання, імітуючи відсутність кворуму. Але секретар комітету В. Шкварлюк (“Батьківщина”) на початку голосування чітко зафіксував кількість депутатів, присутніх на засіданні», – зазначив він. «Питання на голосування ставила О. Калетник (КПУ), заступник голови комітету, так як голова комітету Є. Геллер (ПР) на той час уже покинув засідання. Отже, зроблено перший крок до винесення резолюції про недовіру уряду в українському парламенті», – заявив О. Медуниця.

Водночас позафракційний депутат Ю. Дерев’янку й депутат від УДАРу В. Чумак написали, що комітет з питань боротьби з організованою злочинністю і корупцією також висловив недовіру уряду. «Відправили уряд Азарова у відставку. Поки що лише на рівні нашого комітету. Комітет з питань боротьби з оргзлочинністю і корупцією підтримав резолюцію про

недовіру уряду Азарова. Усі члени, крім “регіоналів” Джиги, Коржева та Табачника, голосували “за”», – сказав Ю. Дерев’яноко. В. Чумак додав, що формулювання комітету: «За незадовільну реалізацію державної антикорупційної програми, невиконання законодавства щодо запобігання та протидії корупції, повий провал антикорупційної політики, про що говорять оцінки української громадськості й міжнародної спільноти».

Недовіру уряду висловили також Комітет з питань освіти та науки й Комітет з питань культури, про що повідомили на своїх сторінках у соцмережах депутати «Батьківщини» В. Кириленко й Л. Ємець, а також Комітет у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2013. – 4.03).

Заява першого заступника голови комітету з питань бюджету О. Калетник.

Оприлюднена в ЗМІ інформація про те, що вчора, 3 Квітня 2013 р. Бюджетним комітетом було прийнято рішення щодо підтримки пропозиції висловлення недовіри уряду, не відповідає дійсності. Безперечно, це питання розглядати потрібно. Однак, для того, щоб це питання розглядати, у першу чергу, необхідно забезпечити дотримання всіх відповідних процедур та регламентних норм. У даний час робота комітету з питань бюджету нагадує «фокуси Коперфільда». Жодного голосування з питань недовіри уряду на засіданні комітету не проводилось.

У зв’язку з тим, що був відсутній кворум, дане питання не ставилося на голосування. І в порядку денному його не було. Таким чином, за це рішення ніхто не голосував (*Сайт Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.04).

Спикер В. Рыбак направил письма во все комитеты с требованием на заседаниях рассмотреть оппозиционный проект постановления о недоверии Кабинету Министров.

Об этом сообщил лидер фракции «Батьківщина» А. Яценюк, которого цитирует пресс-служба партии.

Он также отметил, что вопрос отставки правительства «сдвинулся с места». «Мы обратились ко всем руководителям комитетов от оппозиции, чтобы сегодня немедленно рассмотреть этот вопрос и на пятницу внести его в повестку дня», – добавил А. Яценюк (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 3.04).

Голова Верховної Ради України В. Рибак підтверджує готовність парламенту й надалі надавати максимальне сприяння Українській всесвітній координаційній раді як організації, що координує діяльність українських громадських організацій за кордоном і трудових мігрантів. Про це В. Рибак заявив 3 квітня під час зустрічі з головою Української всесвітньої координаційної ради (УВКР) М. Ратушним.

Під час зустрічі члени УВКР звернули увагу на важливість вирішення ряду проблемних питань, пов'язаних із забезпеченням прав закордонних українців. Зокрема, М. Ратушний повідомив, що нині за межами нашої держави проживають, за різними оцінками, від 16 до 20 млн українців. Статус трудових мігрантів, сказав голова УВКР, мають 2–2,5 млн українців, які «щорічно перераховують в Україну 6–10 млрд грн».

У цьому контексті М. Ратушний наголосив на важливості ухвалення закону про трудову міграцію. Він також зауважив про необхідність збільшити обсяг видатків на реалізацію заходів у рамках Державної програми співпраці з закордонними українцями на період до 2015 р.

Голова Верховної Ради назвав створення належної законодавчої бази для налагодження дієвої співпраці із закордонними українцями важливим напрямом діяльності парламенту. В. Рибак зазначив, що влада України розуміє стурбованість організацій світового українства певним скороченням видатків цього року на реалізацію заходів у рамках Державної програми. Така ситуація викликана не зниженням уваги уряду України до співпраці із закордонним українством, а складною фінансовою ситуацією в державі.

Під час зустрічі також обговорювалося питання про проведення у 2013 р. парламентських слухань, присвячених вирішенню проблем закордонних українців і трудових мігрантів.

Підсумовуючи, Голова Верховної Ради зазначив, що має намір звернутися до Кабінету Міністрів України з проханням розглянути нагальні питання, що обговорювалися під цієї зустрічі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (<http://www.rada.gov.ua/news/Top-novyna/75124.html>). – 2013. – 3.04).

Заступник Голови Верховної Ради України Р. Кошулинський заявив про необхідність якнайшвидшого ухвалення якісного закону, який би врегулював питання проведення місцевих референдумів.

Політик зауважив, що після ухвалення Верховною Радою наприкінці минулого року Закону України «Про всеукраїнський референдум» у державі утворилася ситуація «правового вакууму» довкола інституту місцевого референдуму. Р. Кошулинський наголосив, що з ухваленням згаданого Закону громадяни виявилися позбавленими закріпленого Конституцією права безпосередньої участі в керуванні та вирішенні питань територіальних громад. «Місцеві громади вкотре стали заручниками дій центральної влади, а потенціал референдуму як форми безпосередньої участі громадян у вирішенні питань місцевого значення залишається невикористаним», – підкреслив народний депутат (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.04).

Відбулося засідання депутатської групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків із Російською Федерацією. На першому організаційному засіданні керівник групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з Російською Федерацією народний депутат С. Ківалов висловив сподівання, що робота «депутатського об'єднання буде плідною, оскільки вона найбільша в нашому парламенті –

до її складу входить 153 народні депутати». Він також зазначив, що у травні 2012 р. в Державній думі Російської Федерації було завершено формування депутатської групи із питань зв'язків з парламентом України, яку очолив Д. Саблін.

За словами С. Ківалова, головними завданнями депутатських груп є участь в організації і координації двостороннього міжпарламентського співробітництва; аналіз розвитку міжпарламентських відносин, підготовка пропозицій щодо їх подальшого поліпшення в інтересах парламентів, що здійснюються таке співробітництво; сприяння підготовці, реалізації і синхронізації процедур надання згоди на обов'язковість міжнародних договорів, контактам та обміну інформацією з питань поточної законодавчої діяльності парламентів.

У засіданні депутатської групи брав участь Надзвичайний і Повноважний Посол Росії в Україні М. Зурабов, який наголосив на важливості двосторонніх відносин між нашими державами.

Під час засідання було підтримано створення профільних департаментів з метою зміцнення й активізації співпраці між парламентами країн у різних пріоритетних сферах. Зокрема, було створено 17 департаментів (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 2.04*).

Оппозиционные фракции в Верховной Раде ВО «Батьківщина», УДАР, ВО «Свобода» виступають за отмену закона о референдуме. Об этом на брифинге сказал заместитель председателя фракции УДАР В. Ковальчук, сообщает пресс-служба УДАРа.

«Уже вторую неделю ходят слухи и разговоры о том, что власть за счет референдума пытается изменить конституционный строй в стране, поэтому мы будем выдвигать еще одно требование – по отмене закона о референдуме и принятию нового закона», – сказал он.

В свою очередь председатель фракции «ВО «Батьківщина»» А. Яценюк отметил, что закон о референдуме был проголосован с помощью неперсонального голосования депутатов, в связи с чем он является нелегитимным. В связи с этим, по его

словам, опозиція на даний момент обсуждає можливість скасування даного закону через звернення в Європейський суд по правах людини.

Напомним, ранее лидер фракции Партии регионов А. Ефремов заявил, что нынешний формат Верховной Рады нероботоспособен, и предложил провести референдум, чтобы изменить избирательную систему. По его словам, пока это только его личное мнение, но избирать следует «не хулиганов по спискам, а депутатов по мажоритарным округам».

По словам председателя фракции «Свобода» О. Тягнибока, такой референдум может состояться уже в августе. В конце ноября 2012 г. В. Янукович одобрил урегулирование процедуры проведения всеукраинских референдумов, подписав Закон № 5475-VI «О всеукраинском референдуме» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.04).

Комітет з питань соціальної політики та праці рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо уніфікації існуючих і встановлення додаткових соціальних гарантій для працівників культури, освіти та охорони здоров'я.

Законопроектом (реєстр. № 2392) пропонується з 1 січня 2014 р. встановити рівні права працівників у сфері культури, педагогічних, науково-педагогічних, медичних і фармацевтичних працівників на винагороду за їхню професійну діяльність.

Проектом передбачається з метою уникнення розрізненого визначення розмірів надбавок для працівників у відповідній сфері діяльності підзаконними актами закріпити ці виплати безпосередньо в профільних законах України «Про культуру», «Про освіту», в Основах законодавства України про охорону здоров'я.

Під час обговорення члени комітету зазначали, що питання належної оплати праці працівників бюджетної сфери у 2013 р. за Єдиною тарифною сіткою залишається невирішеним.

Народні депутати, підтримуючи законопроект, водночас зауважували, що реалізація законопроекту потребуватиме значних додаткових коштів. Парламентарі вважають, що

законопроект може бути прийнятий за основу з урахуванням висловлених зауважень і пропозицій під час підготовки до другого читання (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 3.04).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи рекомендує парламенту відхилити проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо оптимізації повноважень органів виконавчої влади та вдосконалення дозвільної системи у сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки, надрокористування і зменшення регуляторного тиску на суб'єкти господарювання.

На засіданні комітету зазначалося, що законопроект (реєстр. № 2092) спрямовано на зменшення регуляторного тиску на суб'єкти господарювання і поліпшення інвестиційного клімату шляхом удосконалення законодавства в сфері охорони навколишнього природного середовища, екологічної безпеки й надрокористування; ефективного розподілу функцій між центральними й територіальними державними органами виконавчої влади; зменшення кількості документів дозвільного характеру; спрощення процедури погодження та отримання документів дозвільного характеру; збільшення терміну дії документів дозвільного характеру.

Враховуючи необхідність виконання зазначених завдань, проектом пропонується внесення змін до шести законодавчих актів України, які регулюють питання діяльності центральних органів виконавчої влади у сфері поводження з відходами, у тому числі з небезпечними, і надрокористування.

Під час обговорення проекту народні депутати висловилися проти віднесення питань використання водних ресурсів, видобування корисних копалин, у тому числі загальнодержавного значення, поводження з відходами до відання територіальних органів, що призведе до вирішення на місцевому рівні питань загальнодержавного значення, що може негативно позначитися на водних, земельних ресурсах, надрах, довкіллі в цілому.

Також члени комітету вважають, що запровадження на рівні закону нових документів дозвільного характеру у сфері поводження з відходами є недоцільним і таким, що створює зайві адміністративні ускладнення для суб'єктів господарювання. Реалізація положень законопроекту, вважають народні депутати, призведе лише до збільшення документів дозвільного характеру (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 3.04).

Комітет з питань промислової та інвестиційної політики рекомендує парламенту прийняти за основу проект закону України «Про внесення змін до Закону України “Про Загальнодержавну програму створення військово-транспортного літака Ан-70 та його закупівлі за державним оборонним замовленням”».

Законопроектом (реєстр. № 2105) пропонується розширити перелік завдань Загальнодержавної програми створення військово-транспортного літака Ан-70 та його закупівлі за державним оборонним замовленням за рахунок включення до нього виконання контрактів з постачання літака на експорт; збільшити термін виконання та обсяги фінансування Програми.

Згідно з проектом, орієнтовний обсяг фінансування робіт на першому етапі становитиме 4504,4 млн грн, у тому числі 629,6 млн грн для завершення розроблення літака, 757,7 млн грн для створення електронної конструкторської документації і двох навчально-тренувальних комплексів, 1740,1 млн грн для підготовки та освоєння виробництва, оновлення наявних і створення нових виробничих потужностей, 1376,9 млн грн для виробництва й закупівлі двох літаків (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 3.04).

Комітет з питань правової політики визнав таким, що відповідає Конституції України, законопроект про внесення змін до Закону України «Про Регламент Верховної Ради

України» щодо порядку реєстрації, розміщення та голосування народних депутатів.

Проектом закону (реєстр. № 2060) пропонується вдосконалити забезпечення процедури особистого голосування народними депутатами виключно зі своїх робочих місць і передбачається можливість використання як доказів порушення порядку особистого голосування на пленарних засіданнях Верховної Ради фото- і відеоматеріалів, здійснених народними депутатами або представниками засобів масової інформації під час голосування в сесійній залі.

На засіданні комітету зазначалося, що згідно з Основним законом України порядок роботи парламенту встановлюється Конституцією України та Законом України «Про Регламент Верховної Ради України». Відповідно до ст. 92 Основного закону організація і порядок діяльності Верховної Ради визначаються виключно законами України. Парламент як орган державної влади зобов'язаний діяти лише на підставі, у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України, а закони, у тому числі й Закон України «Про Регламент Верховної Ради України», приймаються на основі Конституції України й повинні відповідати їй.

Відповідно до ч. 3 ст. 84 Конституції України, голосування на засіданнях Верховної Ради здійснюється народним депутатом особисто. Згідно з рішенням Конституційного Суду від 7 липня 1998 р. № 11-рп/98 положення наведеної конституційної норми означає безпосереднє волевиявлення народного депутата незалежно від способу голосування, тобто парламентар не має права голосувати на засіданнях Верховної Ради за інших народних депутатів.

Також Конституційний Суд у своєму рішенні № 17-рп/2002 від 17 жовтня 2002 р. зазначив, що присутність й особиста участь народного депутата в засіданнях Верховної Ради та її органів, до складу яких його обрано, не є питанням вільного рішення (вибору) народного депутата, а відповідно до ст. 24 Закону України «Про статус народного депутата України» є обов'язком.

Виконання народним депутатом своїх обов'язків в інтересах усіх співвітчизників впливає із змісту присяги, яку скла-

дає народний депутат перед Верховною Радою. У тексті присяги сформульовано, зокрема, зобов'язання народного депутата «додержуватися Конституції України та законів України. Це положення конкретизовано у ст. 24 Закону України «Про статус народного депутата України», згідно з якою особиста участь у голосуванні з питань, що розглядаються Верховною Радою, є обов'язком народного депутата (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*. – 2013. – 3.04).

Комітет з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності рекомендує Верховній Раді прийняти за основу проект закону про внесення змін до ст. 9-2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» щодо підстав для закриття оперативно-розшукових справ.

Законопроект (реєстр. № 2420) пропонується доповнити перелік підстав для закриття оперативно-розшукових справ новою підставою – «початку досудового розслідування за матеріалами, зібраними під час проведення оперативно-розшукової діяльності у цій справі»

Відповідні зміни передбачається внести до ч. 1 ст. 9-2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність».

Члени комітету, проаналізувавши законопроект, зазначили, що ч. 2 ст. 7 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» передбачається, що «у разі виявлення ознак злочину оперативний підрозділ, який здійснює оперативно-розшукову діяльність, зобов'язаний невідкладно направити зібрані матеріали до органу досудового розслідування для початку здійснення досудового розслідування».

Зважаючи на те, що розкриття злочинів уже не є обов'язком оперативних підрозділів, відповідні оперативно-розшукові справи повинні підлягати закриттю після направлення цими підрозділами зібраних матеріалів до органу досудового розслідування для початку здійснення досудового розслідування.

Народні депутати звернули увагу на те, що такої підстави для закриття оперативно-розшукової справи Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» не передбачає.

Народні депутати підтримали законопроект, прийняття якого сприятиме усуненню внутрішніх неузгоджень між положеннями Закону, що регламентує оперативно-розшукову діяльність, уникненню неоднозначного розуміння норм Закону та неухильному його дотриманню і виконанню (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 3.04).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович наголошує на необхідності забезпечення міжнародного аспекту святкування 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні. Про це глава держави сказав на засіданні Організаційного комітету з підготовки і відзначення 70-ї річниці визволення України від фашистських загарбників і 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

За його словами, потрібно забезпечити чітку організацію міждержавних заходів, участь у святкуванні в Україні іноземних делегацій ветеранів, їх гідний прийом і комфортне перебування.

Глава держави зазначив, що урядом напрацьовано проект плану відповідних заходів на 2013–2015 рр. «Нам потрібно його обговорити, вислухати конструктивні думки членів Організаційного комітету, побажання лідерів громадських організацій ветеранів», – підкреслив В. Янукович (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 3.04).

Органи центральної і місцевої виконавчої влади в першу чергу мають dbати про підвищення рівня життя українських ветеранів, вирішувати всі питання, пов'язані з поліпшенням житлових і побутових умов, забезпеченням їх висококваліфікованою медичною допомогою. Про це Президент України В. Янукович сказав під час засідання Організаційного комітету з підготовки і відзначення 70-ї річниці

визволення України від фашистських загарбників і 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

В. Янукович зазначив, що за останні роки вдалося реалізувати ряд ініціатив, спрямованих на підвищення соціальних стандартів для ветеранів війни. Зокрема, на 49 %, тобто на 473 грн, було підвищено середній розмір пенсії учасників війни, у 4–4,5 раза зросла грошова допомога ветеранам війни до Дня Перемоги, на 702 грн було збільшено пенсії членам сімей померлих інвалідів війни.

Однак, зауважив Президент, зазначених кроків недостатньо. На його переконання, представники влади всіх рівнів мають більш інтенсивно працювати над тим, щоб належним чином «віддячити ветеранам за їх звитягу і тяжку працю». Глава держави зазначив, що чекає ініціативи та творчого підходу від виконавців поставленого завдання, широкого залучення соціально відповідальних партнерів, учнівської і студентської молоді, усіх, хто може виявити турботу про ветеранів (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 3.04).

Президент України В. Янукович прийме кадрові рішення щодо голови Державної служби з питань інвалідів та ветеранів В. Маслакова. Про це глава держави сказав під час засідання Організаційного комітету з підготовки і відзначення 70-ї річниці визволення України від фашистських загарбників і 70-ї річниці Перемоги у Великій Вітчизняній війні.

У своєму виступі під час засідання голова Всеукраїнської спілки учасників війни В. Воронцов поінформував главу держави про те, що ветерани часто не забезпечуються коштами для відвідання місць бойової слави. Зокрема, за його словами, у минулому році від України було відправлено всього чотирьох ветеранів на заходи з відзначення 70-річчя Сталінградської битви, водночас як в Україні нині нараховується 982 учасники цієї битви.

«Ми сьогодні приймемо рішення звільнити із займаної посади людину, яка займається ветеранськими організаціями, і поставимо того, хто буде думати і з вами працювати», – сказав

у відповідь Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua)). – 2013. – 3.04).

Позиція України у світовому рейтингу легкості ведення бізнесу не відповідає потенціалу країни та очікуванням бізнес-середовища. Про це Президент України В. Янукович сказав під час засідання Комітету з економічних реформ.

Він наголосив, що з 18 пунктів плану заходів щодо підвищення показників України в рейтингу легкості ведення бізнесу, які були заплановані на I квартал цього року, не реалізовано й половини.

«Я добре розумію, що Верховна Рада в цьому році практично не працювала, але в нас є ціла низка законів, які нам треба імплементувати, і сьогодні в цьому залі зібралися всі, від кого це залежить: перш за все це наші керівники уряду, голови адміністрацій», – зазначив Президент (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua)). – 2013. – 3.04).

Президент України В. Янукович наголошує на неприпустимості втручання територіальних центральних органів влади в діяльність місцевої влади й бізнесу. Про це глава держави сказав під час засідання Комітету з економічних реформ.

«До мене надходять непоодинокі звернення, що територіальні органи центральних органів влади, як кажуть, перегинають палку й тим самим втручаються в діяльність не тільки бізнесу, а й місцевих органів державної влади. Це неприпустимо», – сказав В. Янукович.

За словами Президента, голови державних адміністрацій повідомляють йому про міністерства, які не хочуть якісно співпрацювати та «перетягують» на себе повноваження місцевих влад. «Усю бюрократію потрібно викорінювати. Не може такого бути, щоб той чи інший чиновник у Києві знав краще, що треба робити в регіоні, ніж голова тієї чи іншої адміністрації», – наголосив глава держави.

Якщо випадки такого втручання траплятимуться й надалі, Президент пообіцяв вживати дуже жорстких заходів *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 2.04).*

Кабінету Міністрів необхідно якнайшвидше затвердити перелік послуг, які надаватимуться в центрах адміністративних послуг. Про це Президент України В. Янукович сказав під час засідання Комітету з економічних реформ.

Він доручив уряду якнайшвидше опрацювати це питання, прийняти відповідний проект постанови, а в разі необхідності – і зміни до законодавства. «Ми повинні цей крок зробити якомога швидше», – зазначив Президент.

В. Янукович нагадав, що вже ухвалено базовий закон про надання адміністративних послуг і розгортається мережа регіональних центрів адмінпослуг, яка нині нараховує більше 110 центрів *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 2.04).*

Уповноважений Президента України з прав дитини Ю. Павленко зустрівся зі спеціальним радником державного секретаря США з питань дітей С. Джекобс. У зустрічі також узяли участь представники Посольства України у США.

Уповноважений Президента з прав дитини поінформував американського високопосадовця про діяльність України із забезпечення пріоритету національного усиновлення та сімейного влаштування дітей-сиріт, про реалізацію реформи системи опіки й піклування, у результаті чого сьогодні майже 82 % сиріт виховуються у сім'ях громадян України.

Спеціальний радник Держдепартаменту США у свою чергу високо оцінила досягнення України у сфері захисту прав дитини, а також підкреслила важливість реформи соціальної підтримки й допомоги сім'ям з дітьми, яка проводиться відповідно до завдань глави держави. «Я аплодую діям Президента України та Української держави, спрямованим на захист

дітей-сиріт, і результатам, яких ви досягли», – сказала С. Джекобс. Під час обговорення питань усиновлення українських дітей громадянами США сторони акцентували увагу на необхідності налагодження більш конструктивної співпраці. «Ми наполягаємо на отриманні інформації про долю кожної дитини, яка сьогодні проживає в сім'ях американських громадян», – заявив Ю. Павленко.

Він також висловив стурбованість, що американська правова система не враховує факту збереження українського громадянства за дітьми, усиновленими громадянами США.

Окремо були проаналізовані конкретні ситуації з усиновленими з України дітьми, які потребують вирішення. Насамперед ішлося про трагічну загибель 14-річного Е. Батлера, усиновленого американською родиною з України у 2003 р., долю його брата й сестри, які надалі проживають у США (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 3.04).

Уповноважений Президента України з прав дитини Ю. Павленко за участі представників Посольства України у США провів переговори з комісаром з питань дітей, молоді та спорту Департаменту охорони здоров'я та соціальної політики США Б. Самуельсом. Зустріч стала продовженням діалогу з представниками Державного департаменту Сполучених Штатів Америки щодо забезпечення прав українських дітей, усиновлених громадянами цієї країни.

Сторони обговорили широке коло питань, у тому числі щодо налагодження ефективної співпраці між Департаментом охорони здоров'я та соціальної політики США й державними органами України, зокрема Міністерством соціальної політики, консульськими установами з питань соціального супроводу сімей, які виховують усиновлених в Україні дітей. Б. Самуельсон висловив готовність надавати українській стороні всебічне сприяння в отриманні від громадян США інформації про долю усиновлених дітей, громадян України.

За результатами зустрічі сторони домовилися відпрацювати рішення, які б дали змогу диппредставництвам України у

США спільно із соціальними службами Сполучених Штатів Америки забезпечувати реальний нагляд за дотриманням прав усиновлених в Україні дітей, швидко й ефективно реагувати на можливі порушення їхніх прав (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 3.04).

Радник Президента України, керівник Головного управління з питань міжнародних відносин Адміністрації Президента України А. Гончарук провів зустріч з віце-головою банку «Ротшильд-Європа» К. Мангольдом. Зустріч стала продовженням діалогу, який відбувся в рамках візиту А. Гончарука до Німеччини 21–22 березня 2013 р.

Сторони обговорили поточний стан і перспективи соціально-економічного розвитку, впровадження економічних реформ в Україні, зокрема поліпшення інвестиційного клімату та умов здійснення підприємницької діяльності.

Окрему увагу було приділено практичним аспектам розвитку українсько-німецької торговельно-економічної та інвестиційної співпраці (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*. – 2013. – 3.04).

Нині головне – організовано пройти повінь. Міжвідомчий оперативний штаб здійснює постійний моніторинг ситуації, що склалася в регіонах. Український гідрометеорологічний центр у цілодобовому режимі надає прогнози можливого розвитку ситуації. Організовано обмін інформацією і схеми взаємодії з відповідними організаціями сусідніх країн у рамках транскордонного співробітництва. На цьому наголосив Прем'єр-міністр України М. Азаров, розпочинаючи засідання Кабінету Міністрів України 3 квітня 2013 р.

За його словами, до Києва передислоковано близько 80 потужних насосних станцій із семи регіонів України, де весняний розлив вод не має загрозливого характеру. Станції розміщено в місцях найбільшої загрози підтоплення. Найбільш важка ситуація очікується на території Волинської,

Житомирської, Рівненської областей. Уже сьогодні в деяких районах рівень води сягнув небезпечної позначки.

Складна гідрологічна ситуація очікується на територіях Львівської, Тернопільської, Хмельницької, Вінницької, Київської і Чернігівської областей. При цьому у Львівській області – у басейні Західного Бугу – не виключено формування найбільшого за всю історію гідрологічних спостережень рівня води весняної повені.

М. Азаров підкреслив, що сили й засоби Держслужби з надзвичайних ситуацій ще від часу снігопадів перебувають у повній готовності, сконцентровані на загрозованих напрямках.

«Ще раз наголошую, що оперативні штаби повинні приймати рішення на випередження. Також наголошую на персональній відповідальності глав місцевих адміністрацій за повну готовність відповідних служб у регіонах, за своєчасне інформування людей і швидке прийняття необхідних рішень», – заявив глава уряду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 3.04).

Україна посилить роботу в напрямі захисту прав біженців. У цьому Прем'єр-міністр України М. Азаров запевнив регіонального представника Управління Верховного комісара ООН у справах біженців у Білорусі, Молдові та Україні О. Андрисека під час зустрічі в Будинку уряду.

Прем'єр-міністр України зазначив, що проблема біженців для Української держави є актуальною. Він наголосив, що в Україні цими питаннями займається Державна міграційна служба. На урядовому рівні, сказав М. Азаров, прийнято ряд нормативно-правових актів, спрямованих на захист прав біженців, їх інтеграцію із суспільством. Так, в Україні успішно реалізується План заходів щодо інтеграції біженців та осіб, які потребують додаткового захисту, в українське суспільство на період до 2020 р., який був затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів 22 серпня 2012 р.

Особливу увагу, за словами Прем'єр-міністра, Україна приділила захисту прав сирийських біженців.

У цьому контексті регіональний представник УВКБ ООН у Білорусі, Молдові та Україні О. Андрисек вручив Прем'єр-міністру лист-подяку від комісара ООН у справах біженців за гуманітарну допомогу, яку Україна надала постраждалим унаслідок збройного конфлікту в Сирії.

Він також наголосив, що Україна за 20 років зробила дуже багато для вирішення проблеми біженців, у тому числі й у плані законодавчого забезпечення.

М. Азаров підкреслив, що для спрощення надання гуманітарної допомоги в інтересах біженців він доручить вивчити можливість внесення законодавчих змін, згідно з якими гуманітарна допомога, яка надається по лінії визнаних міжнародних організацій, не підлягатиме оподаткуванню. Крім того, за його словами, уряд має намір на своєму засіданні заслухати інформацію про роботу Державної міграційної служби, у тому числі щодо біженців (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 2.04*).

Відновлення прямих поставок казахських вуглеводнів до України відповідає інтересам обох країн. Про це заявив Прем'єр-міністр України М. Азаров у вівторок, 2 квітня, під час зустрічі з першим заступником глави уряду Республіки Казахстан Б. Сагінтаєвим.

М. Азаров нагадав, що створення зони вільної торгівлі в рамках Співдружності Незалежних Держав передбачає укладання угоди про вільний доступ до трубопровідного транспорту країн СНД і створює можливості для прямих поставок казахської нафти й газу до України. Український Прем'єр-міністр зазначив, що створення Митного союзу (до якого входять Росія, Білорусь і Казахстан) ускладнило торговельно-економічні відносини в рамках СНД, а тому нині необхідно вдосконалити механізми співпраці.

Він нагадав, що Україна хоче отримати статус спостерігача в рамках Митного союзу. «Це дасть нам змогу не впливати, але моніторити прийняття рішень і хоча б завчасно знати про рішення, які готуються до прийняття в Митному союзі», –

сказав глава уряду (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 2.04).

3 квітня 2013 р. у присутності Надзвичайного і Повно-важного Посла Республіки Ірак в Україні Шорш Халід Саїда відбулося підписання Меморандуму про взаєморозуміння між Міністерством освіти і науки України та Міністерством вищої освіти і наукових досліджень Республіки Ірак про співробітництво в галузі освіти і науки.

Від Міністерства освіти і науки України Меморандум підписав перший заступник міністра Є. Суліма, від Міністерства вищої освіти і наукових досліджень Республіки Ірак – радник з питань культури та освіти Посольства Республіки Ірак Кадум Джабур Чукхаїм Алджібурі.

Під час зустрічі перший заступник міністра Є. Суліма зазначив: «Меморандум про співробітництво відкриває нові можливості співпраці між Україною та Іраком у сфері освіти і наукових досліджень. Ця угода – свідчення високого рівня освіти обох держав. А також бажання Міністерства освіти і науки України та Міністерства вищої освіти і наукових досліджень Республіки Ірак і в подальшому розвивати відносини».

Зазначимо, що Меморандумом передбачено сприяння розвитку співпраці в галузі освіти й науки шляхом взаємного обміну досвідом і науковою інформацією з питань керування системою освіти; налагодженню і розвитку прямого співробітництва вищих навчальних закладів обох держав.

Крім того, сторони щорічно надаватимуть одна одній на основі принципу взаємності до семи стипендій для отримання повної вищої освіти у вищих навчальних закладах. Також розглядатиметься можливість обмінів науковими й науково-педагогічними працівниками для педагогічної і наукової роботи за контрактами. Відповідно до Меморандуму, Україна та Ірак сприятимуть вивченню української та арабської мов, літератур і культур у вищих навчальних закладах держав (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 3.04).

Урядом налагоджена безперебійна робота щодо ліквідації наслідків негоди й можливих паводків. На цьому наголосив віце-прем'єр-міністр України О. Вілкул під час брифінгу після засідання Кабінету Міністрів України.

«За завданням Президента України В. Януковича працює Оперативний міжвідомчий штаб, який я очолюю. Штаб координує роботу рятувальників, військових, комунальні служби, Агентство водних ресурсів. Урядом налагоджена безперебійна робота», – зазначив він.

Налагоджено взаємодію зі штабом і службами з надзвичайних ситуацій тих країн, з якими у нас спільні басейни річок. Інформація штабу в розрізі кожного регіону надається кожену годину. Створена карта ризиків підтоплення.

«Для запобігання наслідків повені задіяно понад 40 тис. чоловік, у тому числі рятувальники та армія. Працює понад 5 тис. одиниць комунальної і дорожньої техніки, важка військова техніка, готові 830 одиниць техніки для подолання водних перешкод, 22 літаки і вертольоти», – підкреслив О. Вілкул.

Функціонує понад 2 тис. пунктів обігріву, у яких за минулу добу отримали допомогу понад 100 осіб, (усього з 15 грудня 2012 р. – понад 90 тис. осіб). Піротехнічні бригади почали роботи з вибуху льоду. Укомплектовано 90 бригад. Усіма дорогами державного та місцевого значення забезпечено проїзд. У більше ніж 2 тис. населених пунктів відновлено електропостачання.

«Для запобігання загибелі людей від переохолодження організована робота 638 соціальних патрулів, якими за весь період з 30 грудня 2012 р. надана допомога близько 3 тис. осіб. Це європейська практика», – підкреслив віце-прем'єр-міністр України О. Вілкул (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2013. – 3.04).

3 квітня відбулася зустріч міністра енергетики та вугільної промисловості Е. Ставицького та делегації місії Міжнародного валютного фонду. Під час зустрічі сторони обговорили нинішню ситуацію в енергетичному комплексі України, питання подальшої співпраці з МВФ, а також

нинішню ситуацію в міжнародних відносинах України у сфері енергетики. Зокрема, під час зустрічі йшлося про трансформаційні процеси, орієнтовані на забезпечення енергоефективного режиму діяльності економіки, удосконалення відносин у сфері функціонування ринку природного газу й теплопостачання, формування сприятливого інвестиційного клімату.

Особливу увагу було приділено подоланню проблеми залежності країни від імпортованого природного газу шляхом його заміщення на енергоносії українського походження.

Учасники зустрічі наголосили на тому, що впродовж останніх років значно змінилася структура балансів паливно-енергетичних ресурсів, у тому числі внаслідок диверсифікації джерел постачання природного газу. Подальші зміни відбуватимуться, зокрема, за рахунок реалізації проектів поступового заміщення споживання імпортованого природного газу вітчизняним вугіллям, у тому числі впровадження технологій водовугільного палива й газифікації вугілля, а також реалізації інвестиційних проектів щодо видобутку природного газу на шельфі Чорного моря з використанням самопідйомних плавучих бурових установок, що забезпечить істотне нарощення обсягів газу власного видобутку (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 3.04).

ПОЛІТИКА

Депутат від Партії регіонів І. Горіна заявила, що після закриття 2 квітня вечірнього засідання Верховної Ради люди, які були на мітингу, закидали її та інших жінок-депутатів землею і льодом.

За її словами, після засідання Верховної Ради вона зібралася пройти пішки до комітету, на вулицю Садову. У цей час «підбігли люди, які були на мітингу». «Вони почали хапати нас за руки, і після того, як ми рушили далі, вони стали кидати нам в спину не сніжки, вони стали кидати в нас брили льоду і шматки землі», – заявила вона.

Депутат зазначила, що звернеться до правоохоронців із заявою про хуліганство, а також попросить телеканали, які знімали інцидент, надати відео.

Крім того, за словами депутата, «регіоналка» Ю. Льовочкіна була поруч і також постраждала.

Водночас, за повідомленням 5 каналу, який знімав подію, постраждали також депутатка від ПР І. Бережна та радниця Президента М. Ставнійчук (*Українська правда* (<http://www.pravda.com.ua/news/2013/04/2/6987114>). – 2013. – 2.04).

Активистов партии «Свобода», которые митинговали под Верховной Радой 2 апреля, вызывают на допросы в милицию. Об этом рассказал Ю. Сиротюк, нардеп от фракции «Свобода». Он сообщил, что четверо «свободовцев» уже получили повестки с требованием явиться 3 апреля в Печерский райотдел милиции для того, чтобы дать объяснения по акциям протеста.

Как известно, после голосования в Верховной Раде, где правящее большинство не поддержало решение о выборах в столице, люди, которые митингуют на улице, начали массово скандировать «Революция!», «Выборы!», «Банду геть!» и забрасывать депутатов-«регионалов» снежками. В сессионном зале оппозиция заблокировала трибуну в знак протеста против неподдержания вопроса киевских выборов (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 3.04).

Лидер фракции ВО «Батьківщина» А. Яценюк назвал провокацией то, что женщин-депутатов от Партии регионов на митинге оппозиции под Верховной Радой неизвестные атаковали снежками. «Мы с митингами проехали все области Украины. Этого нигде не было. Разве не ясно, что это чистой воды провокация. Поэтому мы настаиваем: давайте разберемся, кто стоит за этой провокацией. Тем более на женщину руку поднимать нельзя», – цитирует депутата корреспондент «ЛІГАБізнесІнформ».

В свою очередь лидер фракции ВО «Свобода» О. Тягнибок отметил: «Что касается забрасывания снегом – пусть

обратятся к своему городскому председателю Попову (главе КГГА. – Ред.), чтобы он снег и лед убирал. Тогда нечем будет кидаться». Он добавил, что вечером 2 апреля правоохранные органы заявили, что акции протеста в Киеве во вторник, 2 апреля, прошли без инцидентов (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 2.04).

Партия регионов выражает решительный протест против действий оппозиции во вторник, 2 апреля, возле Верховной Рады. В заявлении, распространенном пресс-службой партии, говорится: «От фашиствующих лозунгов оппозиция перешла к зверству и террору. Демократический митинг в центре Киева, который собрали оппозиционные вожди, перерос в хулиганские действия, несущие угрозу жизни и здоровью людей. Прикрываясь законом о выборах в столице, не объяснив собравшимся ни целей, ни смысла своих действий, не в состоянии обеспечить солидарное голосование в собственных рядах, эти политические экстремисты не нашли ничего лучшего, как выместить свою злобу на беззащитных женщинах.

Молодчики, подстрекаемые своими вождями, нанесли телесные повреждения женщинам-депутатам от Партии регионов, бросали в них камни, комья земли и льда. Среди пострадавших – И. Горина, И. Бережная, Ю. Левочкина. У И. Гориной сотрясение мозга, она в больнице.

Партия регионов не оставит случившееся без внимания, требует от правоохранительных органов найти этих нелюдей, дать соответствующую правовую оценку их злодеяниям. Хотим подчеркнуть, что ответственность за бесчинства и откровенное зверство лежит на тех, кто вывел людей на улицы.

Сея вражду и ненависть среди украинских граждан, оппозиционные вожди О. Тягнибок, А. Яценюк и В. Кличко ввергают страну в хаос, удовлетворяя при этом свои политические амбиции. Поощрение фашиствующих боевиков – ничто иное, как демонстративно-публичное проявление политического терроризма и возрождающегося неонацизма.

Партия регионов неоднократно предупреждала об угрозе неофашизма в Украине. Сегодня все громче раздаются нацистские призывы к физическому насилию и террору по отношению к инакомыслящим, людям другой веры, национальности, языковых традиций.

Партия регионов предупреждает: фашизм – на пороге украинского дома. Призываем граждан Украины дать решительный отпор “коричневым”, не допустить сползания страны в хаос гражданского противостояния и политического терроризма!» (*Офіційний сайт Партии регионов (<http://www.partyofregions.org.ua>). – 2013. – 3.04*).

Партія регіонів не зацікавлена, щоб вибори в Києві відбулися, тому що її представник не має підтримки киян. Про це заявив лідер партії УДАР В. Кличко. «Влада проти проведення виборів у Києві тільки тому, що в її представника немає підтримки киян і вона боїться втратити адміністративний і фінансовий вплив на столицю. У нас таке враження, що якби була можливість, вони б скасували вибори в Києві як такі. Нам пропонують почекати висновків Конституційного Суду. Ми знаємо, яким буде це рішення. І спустять його з Банкової», – зазначив В. Кличко.

«Робиться все, щоб вибори в столиці відбулися не раніше 2015 р.», – зазначив лідер УДАРу, виступаючи біля парламенту (*Сайт партії УДАР (<http://klichko.org/ua>). – 2013. – 2.04*).

«Завдання опозиції – добитися того, щоб столична громада отримала мера, який представляє інтереси киян і який буде разом з ними боротися за їхні конституційні права», – заявив на мітингу біля Верховної Ради 2 квітня голова фракції «Батьківщина» А. Яценюк.

Він наголосив, що кияни сьогодні вийшли на вулиці за право мати мера у своєму місті. За його словами, опозиція висунула владі кілька вимог, одна з яких – поставити на голосування питання призначення виборів мера Києва та Київської

міськради. Він підкреслив, що питання не просто у виборах мера Києва: «Якщо вони не проголосують за вибори мера Києва, що буде з виборами Президента України? Вони так само перенесуть вибори Президента. Що буде з виборами до обласних і міських рад? Те саме».

«Перемога в Києві є запорукою перемоги на президентських виборах, і ми повинні перемогти на президентських виборах», – заявив він (*Сайт партії «Фронт змін»* (<http://frontzmin.ua>). – 2013. – 2.04).

Запровадження двопалатного парламенту та ідея щодо обрання Президента в парламенті може розбалансувати політичну систему України. Про це заявив народний депутат від УДАРу Р. Павленко.

«Представники влади обговорюють ідею щодо проведення референдуму про зміну виборчої системи до парламенту, про двопалатний парламент тощо. Але це може розбалансувати політичну систему та призвести до того, що склад парламенту абсолютно не відобразатиме волю людей», – сказав він. Депутат зауважив, що сценарій з референдумом є небезпечним з ряду причин. «Одна з них – воля народу підміняється волею тих, хто ставить питання і як формулюються питання, які виносяться на референдум», – зазначив він.

Р. Павленко також сказав, що сьогодні близькість народних обранців до людей можна забезпечити не обранням депутатів за мажоритарними округами, а шляхом запровадження відкритих партійних та регіональних списків. Говорячи про можливість обрання Президента в парламенті, депутат зауважив, що треба бути пильними в цьому питанні. «Бо нині дуже легко втрати можливість впливу суспільства на владу і цього допустити не можна», – додав Р. Павленко. Водночас він наголосив, що сьогодні чітко передбачено, що зміни до Конституції може вносити тільки парламент. Навіть після проведення референдуму (*Сайт партії УДАР* (<http://klichko.org/ua>). – 2013. – 3.04).

Установленная мощность солнечных электростанций в Украине за прошлый год возросла в два раза, достигнув 371,6 МВт, указано в годовом отчете Национальной комиссии, осуществляющей регулирование в сфере энергетики (НКРЭ).

Рост аналогичного показателя для ветряных электростанций (ВЭС) за 2012 г. составил 32,38 %, или 47,4 МВт (всего 193,8 МВт на конец года), малых гидроэлектростанций (ГЭС) – 3,8 %, или 2,7 МВт (всего 73,5 МВт). Мощность биоэнергетических объектов увеличилась на 2 МВт – до 6,2 МВт.

При этом, по данным комиссии, почти все отрасли возобновляемой энергетики существенно нарастили отпуск электроэнергии в сеть: солнечные электростанции – в 11 раз, до 333,6 млн кВтч, ВЭС – в 2,9 раза, до 257,5 млн кВтч, биотопливные станции – в 1,8 раза, до 17,7 млн кВтч. Сократили отпуск электроэнергии только малые ГЭС (–15,5 %, до 171,9 млн кВтч).

В целом по итогам 2012 г. доля станций на возобновляемых источниках в общем балансе рынка электрической энергии страны составила 0,45 % (780,7 млн кВтч).

Напомним, Президент Украины В. Янукович поручил правоохранительным органам провести оперативное расследование обстоятельств возникновения пожара на Углегорской ТЭС (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 3.04).

Украина предлагает Казахстану оценить возможность создания на его территории совместного предприятия между компанией АвтоКрАЗ (Кременчуг, Полтавская область), единственным в Украине производителем большегрузных автомобилей, и АО НК «Казахстан инжиниринг» (Астана, Казахстан) по сборке автомобилей КрАЗ.

Украина и Казахстан также подумают о создании на территории Казахстана совместного предприятия между корпорацией «Научный парк “Киевская политехника”» (Киев) и

ТОО НИИ «Казахстан инжиниринг» (Астана). Оно будет заниматься выпуском энергосберегающей газопаротурбинной установки «Водолей», которая поможет обеспечить засушливые регионы Казахстана электроэнергией и водой.

Кроме того, страны обсудят возможность создания аналогичного СП между Научно-производственным объединением имени Фрунзе (Сумы) и ТОО НИИ «Казахстан инжиниринг», которое займется изготовлением оборудования для газовой, нефтяной и химической промышленности (производство метанола).

Ранее сообщалось, что ПАО АвтоКрАЗ в 2012 г. по международным стандартам финансовой отчетности (МСФО) получило чистую прибыль в размере 15,2 млн грн. 95 % этой суммы будет направлена на покрытие убытков прошлых лет (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 2.04).

2 апреля Минфин провел очередной аукцион по продаже облигаций внутреннего госзайма (ОВГЗ). Всего удалось привлечь 439,1 млн грн. Результаты аукциона размещены на сайте министерства.

Всего Минфин предлагал три серии долговых бумаг в национальной валюте со сроком погашения 18.12.2013 г., 7.03.2018 г. и 12.02.2020 г.

«Минфин разместил как рыночные выпуски, так и провел дружественные размещения, обеспечивающие объемы привлечения», – комментирует результаты С. Фурса, специалист отдела продаж долговых ценных бумаг Dragon Capital.

По девятимесячным облигациям Минфин привлек всего 45 млн грн под 8,75 %. По пятилетним – еще 396,7 млн грн под 14,3 %. Семилетние бумаги проданы не были. На прошлой неделе Минфин продал долговые бумаги на 6,6 млрд грн (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 3.04).

Переводы из-за границы в Украину в 2012 г. превысили 4 % ВВП. Больше всего «заробитчане» шлют на родину из России. В 2012 г. денежные переводы из-за границы в Украи-

ну возросли более чем на 7 % и составили 7,5 млрд дол. Это составило примерно 4 % от ВВП страны. Такое соотношение переводов к ВВП сохраняется третий год. Об этом сообщает Национальный банк в своем отчете о динамике объемов частных переводов.

Согласно его информации, 3,2 млрд дол. из этой суммы поступило в страну через банковские счета, примерно столько же – по международным платежным системам, еще 1 млрд дол. были перечислены неформальными каналами.

Более трети переводов (2,3 млрд дол.) поступило из России. Кроме того, большие суммы были перечислены из США (604 млн дол.), Германии (403 млн дол.), Кипра (346 млн дол.), Греции (338 млн дол.), Италии (294 млн дол.).

Напомним, в прошлом году власти приняли решение об обязательной конвертации валютных переводов в гривну, если их размер превышает 150 тыс. грн (в эквиваленте) (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 3.04).

Украина по состоянию на 30 марта уже экспортировала 19,5 млн т зерновых. В частности, в феврале – марте на внешние рынки было поставлено 3,2 млн т зерна. Такие темпы позволят выполнить прогноз по экспорту зерновых в текущем маркетинговом году. Об этом сообщил министр аграрной политики и продовольствия Н. Присяжнюк. Кроме того, еще около 1,3 млн т зерна находится в портах и загружено на корабли, которые будут отправлены в ближайшее время. «Вместе с тем нашей задачей номер один остается внутренняя продовольственная безопасность. Поэтому мы постоянно мониторим балансы зерна на внутреннем рынке и следим за внешней конъюнктурой. Если же подвести итоги по наращиванию экспорта зерновых в текущем маркетинговом году, то по состоянию на 30 апреля было поставлено почти на 4 млн т зерна больше, чем за аналогичный период предыдущего маркетингового года», – отметил Н. Присяжнюк (*Електронні Віснi* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 2.04).

В январе и феврале 2013 г. Украина закупила российского газа на 23,2 % меньше, чем за тот же период годом ранее. По информации украинского Министерства энергетики и угольной промышленности, за первые два месяца года Киев закупил у России 4,74 млрд куб. м топлива, а в 2012 г. – 6,17 млрд.

За аналогичный период двухлетней давности было получено 12,4 млрд куб. м. С начала 2011 г. объем поставок российского газа сократился более чем в 2,5 раза.

Украина считает российский газ слишком дорогим, поэтому правительство собирается заключить соглашения на поставку топлива с Румынией, Словакией и Польшей. Недавно украинская сторона договорилась о реверсных поставках газа из Венгрии.

Глава концерна «Газпром» А. Миллер заявил ранее, что пути получения Украиной газа из Европы похожи на мошенничество. По его мнению, никаких реверсных поставок газа не существует, а «газпромовский» газ используется «в некий виртуальный реверс». Топливо российского поставщика заходит в Европу, на границе делается «закольцовка», а затем газ возвращается в Украину. «Это напоминает какие-то мошеннические схемы», – подчеркнул А. Миллер. Об этом сообщает Deutsche Welle (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 2.04).

Льготный режим налогообложения для сельскохозяйственных товаропроизводителей исчерпал себя. Предоставленные государством многомиллиардные налоговые льготы не привели к соответствующему развитию отрасли. Причина – задействование предприятий АПК в схемах уклонения от налогообложения, что позволяет сокращать поступления от НДС предприятиям других отраслей.

Об этом говорится в письме Государственной налоговой службы на запрос Комитета Верховной Рады по вопросам налоговой и таможенной политики, который оказался в распоряжении ZN.UA.

Как отмечается в документе, за период с 2001 г. по 2011 г., несмотря на многомиллиардные налоговые льготы для развития сельскохозяйственной отрасли (более 60 млрд грн), объем сельскохозяйственной продукции в структуре ВВП значительно сократился. Если в 2001 г. объем с/х продукции составил 65 млрд грн (или 32 % ВВП), то в 2011 г. объем соответствующего показателя составил 265 млрд грн, или всего 20 % ВВП.

ГНСУ отмечает, что рост льгот, предоставляемых сельскохозяйственным товаропроизводителям по уплате НДС, не соответствует росту объема сельскохозяйственной продукции.

По данным Миндоходов, льготным режимом в прошлом году воспользовались более 16 тыс. с/х товаропроизводителей. Специальный режим налогообложения предусматривает право сельхозпредприятия оставить в своем распоряжении сумму НДС, начисленную ему на стоимость поставленных товаров и услуг, а не платить ее в бюджет. Благодаря этому сельхозпроизводители оставили в своем распоряжении 14,7 млрд грн. Кроме того, для выплаты компенсации товаропроизводителям за проданные молоко и мясо в живом весе перерабатывающими предприятиями перечислено 1,1 млрд грн налога на добавленную стоимость на специальные счета, открытые в органах Госказначейства.

Недавно ряд отраслевых объединений – представителей агросектора (Аграрный союз Украины, Ассоциация «Украинский клуб аграрного бизнеса», Ассоциация фермеров и частных землевладельцев Украины, Ассоциация «Союз птицеводов Украины», Украинская аграрная конфедерация и т. д.) обратились с открытым письмом к Президенту, Премьер-министру и Председателю Верховной Рады и призвали сохранить налоговые стимулы для АПК «с целью недопущения упадка сельского хозяйства Украины» (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 3.04).

Компания «Укргаздобыча», принадлежащая «Нефтегазу Украины», открыла газоконденсатное месторождение в Полтавской области с запасами природного газа около

700 млн куб. м (такие месторождения считаются мелкими). По данным компании, в 2000–2005 гг. на месторождении проводились сейсморазведочные работы. В 2012 г. была пробурена поисковая скважина «28-Отрадененский» глубиной 4000 м, при испытании которой удалось получить приток газа дебитом 130 тыс. куб. м в сутки.

«Результаты испытания пробуренной скважины указывают на перспективы проведения дальнейшего поискового бурения на Пасечной площади, в 2013–2014 гг. планируется дальнейшая разведка месторождения», – заявляют в «Укргаздобыче».

Напомним, что компания является крупнейшим газодобытчиком в стране. По итогам 2012 г. она добыла 15 млрд куб. м газа, или 75 % от общей добычи в Украине.

Осенью прошлого года компания сообщала об открытии месторождения в Чугуевском районе Харьковской области с запасами 1,7 млрд куб. м газа (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 3.04).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Всемирный банк пересмотрел в сторону ухудшения прогноз роста валового внутреннего продукта (ВВП) Украины в текущем году с 3,5 % до 1 %. Об этом сообщил старший экономист Всемирного банка в Украине Р. Пионтковский на пресс-конференции в Киеве.

При этом он отметил, что в 2014 г. возможно улучшение ситуации на внешних рынках, в результате чего рост ВВП Украины в 2014 г. ожидается на уровне 3 %. На 2015 г. эксперты Всемирного банка прогнозируют рост ВВП страны на уровне 4 %.

Согласно уточненным данным Госстата, спад ВВП Украины в IV квартале 2012 г. по сравнению с IV кварталом 2011 г. составил 2,5 % (прежняя оценка – спад 2,7 %), а по сравнению с III кварталом 2012 г. с учетом сезонного фактора – спад 0,8 %. Рост ВВП Украины в 2012 г. против 2011 г. составил 0,2 %. Спад ВВП страны в III квартале 2012 г. по сравнению с анало-

гичным периодом 2011 г. составил 1,3 %, во II квартале – рост 3 %, в I квартале – рост 2 %.

Государственный бюджет Украины на 2013 г. рассчитан, исходя из таких прогнозных макроэкономических показателей: номинальный ВВП – 1,576 трлн грн, темпы роста ВВП – 3,4 %, инфляция (декабрь к декабрю) – 4,8 % (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 2.04).

Экономическая ситуация в Украине ухудшается из-за того, что введение антикризисных мер, а именно: уменьшение дефицита госбюджета, введение гибкого валютного курса и проведение структурных реформ, заторможено. Аналитики уверены, что если в апреле – мае не случится оживления экономики, то даже 1 % роста ВВП не будет.

Напомним, на днях стало известно, что Всемирный банк (ВБ) изменил в сторону ухудшения ожидания роста валового внутреннего продукта (ВВП) Украины в нынешнем году с 3,5 % до 1 %.

Тем не менее, восстановление экономики вероятно в 2014–2015 гг., когда темпы ее роста достигнут 3–4 %. «Это небольшие показатели по сравнению с теми, которые были в 2007 г. Но в сегодняшних реалиях они вполне объективны», – считает старший экономист представительства ВБ в Украине, Беларуси и Молдове Р. Пионтковский.

Так, в первом полугодии экономика, которая в прошлом году выросла всего на 0,2 %, покажет «слабые результаты» из-за мирового кризиса и, в частности, проблем в еврозоне, а также низкого спроса на внешних рынках на товары украинского экспорта и лимитированного доступа к финансовым ресурсам. Однако уже во втором полугодии ВБ верит в возобновление экономического роста, поскольку ждет восстановления сотрудничества Украины с МВФ. Это окажется позитивным сигналом для инвесторов и уменьшит стоимость внешних займов, считают аналитики ВБ.

Подобный сценарий развития экономики, по словам главного экономиста ИК Dragon Capital Е. Белан, является

наиболее реалистичным. Она рассчитывает на рост ВВП около 1,2 %. «Драйверов роста не так уж много. Рост мировой экономики будет постепенным и неравномерным, поэтому и реакция украинских экспортных отраслей на него будет такой же неровной», – отмечает она.

Тем не менее, специалист департамента рынков капитала компании Pro Capital Investment И. Лизогуб говорит о нулевой динамике: «Это реалии, основанные на том, что экономика еврозоны не растет, и когда начнет расти, никто не знает. В 2012 г. украинскую экономику поддержало внутреннее потребление, чего в этом году не будет».

В свою очередь, ВБ прогнозирует нулевой рост потребления после 9,6 % в 2012 г. При этом рост капитала заменится его сокращением (–2,9 %), но вместе с тем начнет расти экспорт (+1,4 %).

Кроме того, украинские аналитики верят в рост экспорта продукции аграрного сектора, который в 2012 г. компенсировал снижение экспорта металлургической продукции. По мнению главы Аграрного союза Украины Г. Новикова, нынешнее состояние озимых, запас влаги и обеспеченность производителей удобрениями дают повод для хороших ожиданий – роста сферы на 3 %.

На металлургию эксперты делают «умеренно сдержанные» ставки. По прогнозам аналитика ИК Eavex Capital И. Дзвинки, рост производства составит 2–3 %, а цен на мировых рынках – 5 %. «Прогноз умеренный, так как Китай интенсивно наращивает экспортные поставки, тем самым забирая у Украины долю рынка на Ближнем Востоке, который для нас является рынком № 1. А это будет влиять и на цены, и на объемы поставок. А на рынке № 2 – в Европе – потребление стали сократилось на 4–5 %», – поясняет И. Дзвинка.

«Нынешний тариф на тепло является хорошим для богатых и плохим для бюджета и компаний. Для страны, в которой нет значительных запасов газа, нет смысла держать такой тариф и быть энергозависимыми», – добавляет директор ВБ Чимяо Фан. В банке планируют, что до конца года правительство начнет увеличение тарифов, которое растянется на несколько

лет, и внедрение адресной помощи. В итоге инфляция вырастет до 8,7 %, а дефицит бюджета упадет до 2,5 %.

Белан говорит, что в их прогноз инфляции – 5,5 % – добавлена тарифная составляющая, но ожидается умеренный рост тарифов на 30 % и для теплокоммунэнерго, и для населения, вместо 60 % лишь для ТКЭ (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2013. – 3.04).

Украинская денежная система вскоре разрушится. Об этом рассказал политолог и экономист О. Соскин, пишет UaBanker.Net (<http://ubr.ua/finances/macroeconomics-ukraine/denejnuu-sistemu-ukrainy-jdet-krah-219501>).

«По предварительным оценкам, Кабмин за январь – февраль выпустил около 23 млрд грн облигаций внутреннего государственного займа. В гривнах и в валютном эквиваленте. Если добавить долговые заимствования, выпуск еще на миллиард евробондов – вообще катастрофа, поскольку это означает, что нет никаких поступлений, происходит полный провал формирования здоровой доходной части госбюджета за здоровыми налоговыми источниками. Это означает, что бюджет от налогов вообще не наполняется, а бюджет страны существует за счет заимствований. А их надо будет отдавать. Увеличился до 68 млрд дол. государственный консолидированный долг Украины. Это – банкротство, это – крах», – подчеркнул он.

О. Соскин отметил, что в стране нет процесса воспроизводства экономики, а это значит, что система государственных финансов потерпела полный крах. По прогнозам политолога, в ближайшем будущем Украину ожидает и «крах гривневой денежной системы». «Кипр, Греция – это просто детская игрушка по сравнению с тем, что будет в Украине. Банковские карты перестанут обслуживать в банкоматах, деньги нельзя будет снять в банке, далее разрушится сеть торговых сетей. Ведь не будут проводиться расчеты в банках. Перестанут работать два государственных финучреждения. НАК “Нефтегаз” уже разрушен. Ведь эти банки существуют только за счет заимствования из Нацбанка. И они дают кредиты структурам,

которые с ними не рассчитываются. “Укравтодор” – банкрот. Не будет денег на счете казначейства. Нечем будет платить пенсии и зарплаты, произойдет полный крах бюджетов городов. Им уже нечем заплатить за тепло, за газ в этом месяце», – считает О. Соскин (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 3.04).

Президент Кіпру Н. Анастасіадіс призначив судову колегію для розслідування причин фінансової кризи в країні, передає УНН з посиланням на BBC.

Президент Кіпру підкреслив, що відповідальними особами було скоєно ряд помилок, що призвели до економічних та банківських проблем на Кіпрі. Крім того, президент призначив розслідування його особистої діяльності і діяльності членів його сім'ї у зв'язку із звинуваченнями у використанні інформації, яка нібито допомогла йому вивезти з країни велику суму грошей до прийняття рішення про введення податку на депозити. Влада Кіпру проведе кримінальне розслідування причин кризи (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 2.04).

Міжнародний валютний фонд погодився надати близько 1 млрд євро для порятунку економіки Кіпру. Про це повідомила глава МВФ К. Лагард, передає УНН з посиланням на AP.

«Кредит буде наданий у вигляді 891 млн SDR (спеціальних прав запозичення. – Ред.) строком на три роки», – повідомила глава фонду.

Як повідомляв УНН, міжнародні кредитори вимагають від Кіпру урізання зарплат. Очікується, що сторони вже на цьому тижні підпишуть меморандум. Як повідомляють місцеві ЗМІ, він передбачає також підвищення акцизів на тютюн і алкоголь, зростання цін на бензин і ряд інших заходів, передає УНН. У результаті – життя на острові стане дорожче, а кіпріоти – біднішими. Усе це заради кредиту в 10 млрд євро від Євросоюзу, Європейського центрбанку і

МВФ. Гроші підуть на порятунок банківської системи (*Українские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 3.04).

Чистый отток капитала из России в первом квартале 2013 г. достиг 25,8 млрд дол. Об этом сообщается в официальных материалах ЦБ, передает lenta.ru (<http://ubr.ua/ukraine-and-world/world/ottok-kapitala-iz-rossii-prevysil-25-mlrd-dol-zakvartal-219690>).

Для сравнения, в четвертом квартале 2012 г. вывоз капитала из страны составил 7,9 млрд дол.

Текущий отток капитала уже превысил официальный прогноз Минэкономразвития по году в целом в 2,5 раза. В министерстве ожидают, что в 2013 г. из страны будет выведено 10 млрд дол. В конце марта замглавы Минэкономразвития А. Клепач заявлял, что прогноз будет пересмотрен в сторону повышения, однако новых цифр не сообщил. Он отметил, что негативно на оттоке средств скажется, в частности, ситуация на Кипре. В феврале министр экономического развития А. Белоусов указывал, что в 2013 г. из России может быть выведено 50 млрд дол., однако тогда о пересмотре прогноза речи не шло. В 2012 г. отток капитала из России составил 56,8 млрд дол. По сравнению с предыдущим годом вывод средств из страны замедлился: в 2011 г. отток капитала был зафиксирован на уровне 80,5 млрд дол., что стало максимальным показателем за последние три года (*Украинский Бизнес Ресурс* (<http://ubr.ua>). – 2013. – 3.04).

Згідно з останніми статистичними даними Євростату, безробіття в 17 країнах єврозони досягло в лютому 2013 р. рекордної позначки в 12 %, передає УНН. Таким чином, безробітними в країнах єврозони у лютому 2013 р. стали 19,1 млн осіб. Найнижчі показники безробіття зареєстровані в Австрії – 4,8 %, найвищі – у Греції – 26,4 %. Нагадаємо, на думку експертів, рівень безробіття в Україні через

два-три роки може вирости в 3,5 раза (*Украинские Национальные Новости* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 2.04).

Миссия Международного валютного фонда прибыла 3 апреля в Каир для переговоров о выделении Египту кредита, направленного на оказание помощи в проведении реформ стране, которая погрузилась в тяжелый экономический кризис.

На протяжении нескольких месяцев обсуждается сумма в 4,8 млрд евро, но она, как сообщили источники в МВФ, может быть изменена. Эксперты говорят, что реформы необходимы, но опасаются, что они могут привести к росту социальной напряженности (*Euronews* (<http://ru.euronews.com>). – 2013. – 3.04).